
RAPPORT

Arbetsmarknadsförvaltningen

Uppföljning av SFI-studerande 2008 inom SFI Stockholm

Uppdragsnummer 95118

Stockholm 2012-03-30

Sweco Eurofutures AB

1 Förord

Sweco Eurofutures AB (tidigare Utrednings- och statistikkontoret AB) har haft i uppdrag av Arbetsmarknadsförvaltningen att genomföra en uppföljning av sfi-studerande som påbörjade sin svenskundervisning för invandrare under första halvåret 2008.

Syftet med uppdraget är att utreda hur det går för de som deltar i stadens sfi. Undersökningen är uppdelad i två moment – en registerstudie baserad på befintligt data samt en enkätstudie för att få mer detaljerade kunskaper om målgruppen.

Projektledare för uppdraget har varit Pernilla Melin (pernilla.melin@sweco.se). Författare av rapporten är Patrik Waaranpera (patrik.waaranpera@sweco.se), Linda Zetterman (linda.zetterman@sweco.se) och Johan Regnér (johan.regner@sweco.se).

2 Sammanfattning

För att ta reda på hur det går för de personer som deltar i stadens sfi har en uppföljning genomförts av de som påbörjade sina sfi-studier under första halvåret 2008. Undersökningen har varit uppdelad i två moment – en registerstudie samt en enkätstudie. Registerstudien omfattar samtliga 2 688 personer som påbörjade sfi första halvåret 2008. Enkätstudien genomfördes på en delpopulation om 600 personer med en svarsfrekvens på 53 procent och lågt internt bortfall.

Enligt registerstudien var över 60 procent av de som påbörjade sfi våren 2008 sysselsatta, förvärvsarbetande eller studerande (här ingår ej sfi), år 2010. Det var 46 procent som hade ett arbete och 24 procent som studerade (personerna kan både ha arbetat och studerat under året). I enkätstudien framkommer att åtta av tio har eller har haft arbete i Sverige någon gång. Sex av tio uppgav att de hade ett arbete år 2011.

Sysselsättningsnivån (arbete eller studier) är överlag högre bland män, yngre personer, invandrade från länder med högre välstånd, personer med längre vistelsetid i landet, personer med högre utbildningsnivå, studerande med ett sfi-betyg och studerande utan hemmavarande barn. De studerandes utbildningsbakgrund har störst betydelse för sysselsättningen.

Att slutföra sina sfi-studier har en positiv betydelse för sysselsättning på längre sikt. År 2009 hade de som saknade sfi-betyg högre sysselsättningsgrad. Detta kan förklaras av att dessa personer har egenskaper som oftast samvarierar positivt med sysselsättning. Med tiden minskar dock personernas bakgrund i betydelse för sysselsättningsgraden. År 2010 var personer med betyg oftare sysselsatta jämfört med de som saknade betyg.

I enkätstudien uppgav de studerande att de i huvudsak haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera i olika situationer och för att förstå det svenska samhället. En övervägande del uppgav att sfi-studierna förberett dem väl för kommande arbetsliv och/eller för fortsatta studier. Ungefär en av fem ansåg att sfi-studierna i liten utsträckning förberett dem för kommande arbete och/eller för vidare studier. Kvinnorna är generellt sett mer nöjda jämfört med männen.

Resultaten visar att 43 procent hade minst ett betyg två år efter att studierna hade påbörjats. De grupper som oftast har betyg från sina sfi-studier är yngre personer, kvinnor, personer i parförhållanden, studerande med barn, personer med kort vistelsetid i landet och personer som invandrat från länder med lågt välstånd. En anledning till att man inte erhållit ett slutbetyg från kursen kan vara att man fått ett arbete (en tredjedel uppger i enkätsvaren att de hade ett arbete år 2008).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Förord	2
2	Sammanfattning	3
3	Studien i korthet	5
3.1	Registerstudie	5
3.2	Enkätstudie	7
3.3	Sammanfattade slutsatser	8
4	Inledning	9
4.1	Bakgrund och syfte	9
4.2	Metod	9
4.3	Disposition	10
5	Del 1 – Registerbearbetning	11
5.1	Sysselsättning	11
5.2	Studier	21
5.3	Arbetssökande	25
5.4	Studievägar och betyg	35
5.5	Sammansatt modell – Sysselsättning och studier	43
6	Del 2 - Uppföljningsenkät till sfi-studerande	56
6.1	Bakgrund	56
6.2	Metod och genomförande	56
6.3	De svarandes bakgrund	59
6.4	Arbetserfarenhet	64
6.5	Intervjupersonernas inställning till sin sfi-utbildning	70

3 Studien i korthet

Stockholms Stads Utrednings- och statistikkontor AB, numera Sweco Eurofutures AB, har haft i uppdrag av Stockholms stads arbetsmarknadsförvaltning (vidare omnämnd som arbetsmarknadsförvaltningen) att genomföra en uppföljning av sfi-studerande som påbörjade sin svenskundervisning för invandrare under första halvåret 2008. Syftet med uppdraget är att utreda hur det går för de som deltar i stadens sfi. Vad gör de idag? Är de kvar i landet? Är de sysselsatta eller studerar de? Finns det någon skillnad mellan olika grupper av invandrare? Vilken roll spelar ålder, utbildningsbakgrund, ursprungsland, vistelsetid i landet och familjesituation?

Undersökningen har varit uppdelad i två moment – en registerstudie samt en enkätstudie som genomfördes hösten 2011. Våren 2012 uppdaterades delar av registerstudien med uppgifter om de studerandes sysselsättning. Registerstudien har baserats på befintligt data från Arbetsmarknadsförvaltningen och Statistiska centralbyrån (SCB). Den består av en beskrivande del och en statistisk analys i syfte att komma fram till vilka faktorer som är mest betydelsefulla för sannolikheten att vara sysselsatt. Enkätstudien baseras på ett slumpmässigt urval av tidigare sfi-studerande. Enkätens syfte är att ge mer detaljerade kunskaper om målgruppen.

Den kvantitativa analysen omfattar 2 688 personer som påbörjade sfi första halvåret 2008. Av dessa var det 2 514 personer som var kvarboende i landet år 2010. Enkätstudien genomfördes på en delpopulation om 600 personer med en svarsfrekvens på 53 procent (med hänsyn till registerfel). Det interna bortfallet (obesvarade frågor) i undersökningen har varit lågt (i genomsnitt 3 procent), vilket innebär att kvaliteten på svaren är mycket goda och att frågorna har upplevts som relevanta för respondenterna att besvara.

Av de som påbörjade sfi-studier våren 2008 studerade 91 personer enligt studieväg 1, 1 333 personer studerade enligt studieväg 2 och 1 264 personer studerade enligt studieväg 3. Det var 43 procent av de som påbörjade sfi som hade betyg år 2010. En anledning till att man inte erhållit ett slutbetyg från kursen kan vara att man fått ett arbete (en tredjedel uppger i enkätsvaren att de hade ett arbete år 2008). Enkätsvaren visade att det är vanligast att studera sfi upp till ett år (65 procent). Det var 22 procent som hade studerat sfi mellan ett och två år och 13 procent hade studerat sfi två år eller längre. Det finns även en andel, av de som påbörjat sfi-studier år 2008, som drygt tre år senare fortfarande eller ånyo studerade sfi.

Framöver delas sammanfattningen upp i två avsnitt – registerstudie och enkätstudie. Slutligen sammanfattas dessa två studier med hjälp av diagram och tabell.

3.1 Registerstudie

Enligt registerstudien var det 54 procent av de som påbörjade sfi våren 2008 som antingen var sysselsatta eller studerande år 2009 (här ingår ej sfi) – 40 procent var sysselsatta och 21 procent studerade (personerna kan ha varit både sysselsatta och studerande under året). År 2010 hade andelen som antingen var sysselsatta eller

studerande ökat till 61 procent – 46 procent var sysselsatta och 24 procent var studerande. Hälften av de som studerade år 2010 hade läst på Komvux. År 2010 var det en tredjedel av de sfi-studerande som hade varit arbetssökande hos arbetsförmedlingen under året, 15 procent var öppet arbetslösa och 5 procent i något program med aktivitetsstöd.

Registerstudien visar att män oftare är sysselsatta jämfört med kvinnor. Äldre är oftare arbetslösa medan yngre oftare studerar. Personer utan barn är oftare sysselsatta, studerar oftare och är mer sällan arbetssökande. Män i parförhållanden är oftare arbetsökande, men familjesituationen har ingen betydelse för sysselsättningen bland männen. Bland kvinnor är dock personer i par mer sällan sysselsatta medan det har liten betydelse om de är arbetssökande eller inte. En förklaring till detta kan vara att männen i parrelationer har ett större försörjningsansvar medan kvinnan i högre grad är hemma. Detta antagande stärks av det faktum att män i par är arbetssökande i högre grad samtidigt som de är sysselsatta oftare jämfört med kvinnorna. Kvinnor studerar oftare än männen. Det är vanligast att kvinnor i parförhållande utan barn studerar vidare.

Personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 med en förhållandevis lång vistelsetid i landet är oftare sysselsatta och mer sällan arbetssökande. Det var dock vanligare att personer med kort vistelsetid studerade vidare. Personer som kommer från ett land med högt HDI, högt välstånd, är oftare sysselsatta och mer sällan arbetssökande. Mellan år 2009 och år 2010 ökade dock sysselsättningen främst bland de från länder med lågt HDI. År 2010 var det till och med en högre andel sysselsatta bland studerande från länder med låg HDI jämfört med personer från länder med medelhög HDI.

Personer från ett land med mycket högt HDI studerar mer sällan, vilket delvis kan förklaras av att dessa kommer från länder med ett redan högt välstånd och därmed har god utbildningsbakgrund. Personer med minst gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå är oftast sysselsatta. Ju högre utbildningsnivå desto mer sällan var personerna arbetslösa år 2010. Den statistiska analysen visar att utbildningsbakgrunden har störst betydelse för de studerandes sysselsättning.

Personer med sfi-betyg var mer sällan sysselsatta år 2009 och arbetssökande i högre grad år 2010. År 2010 var dock sfi-studerande med betyg oftare sysselsatta. Sfi-studerande med betyg studerar även oftare (studier omfattar här inte sfi).

Det var 43 procent av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 som hade betyg år 2010. Yngre personer slutför sina studier oftare än äldre personer. Kvinnor har oftare betyg jämfört med männen och kvinnorna har dessutom oftare betyg från den högsta sfi-kursen. Det är kvinnor i parförhållanden som oftast slutför sina studier likaså personer med barn. Sfi-studerande som kom till landet som flyktingar motsvarar endast en liten del av de som påbörjade sina sfi-studier våren 2008. Denna grupp slutför dock sina studier i högst utsträckning. Personer med kort vistelsetid i landet har oftare betyg likaså personer som kommer från länder med lägre välstånd.

Året efter påbörjade sfi-studier har individernas tidigare bakgrund, såsom födelselandets välstånd och vistelsetiden i landet, stor betydelse för sysselsättningen. Då hade de som

saknade betyg högre sysselsättningsgrad. De som saknar betyg har egenskaper som oftast samvarierar positivt med sysselsättning. Att skillnaden mellan grupperna sedan utjämnats två år efter att sfi-studierna påbörjades tyder på att de studerandes bakgrund tappat i betydelse – år 2010 var en högre andel sysselsatta av de som hade betyg. Att slutföra sina sfi-studier tycks alltså ha en positiv betydelse för sysselsättning på längre sikt.

3.2 Enkätstudie

Av de 498 personer som ingår i nettourvalet (med hänsyn till registerfel) besvarade 266 personer enkäten. I enkätsvaren framkommer att en övervägande majoritet av de svarande (81 procent) har eller har haft arbete i Sverige någon gång. På frågan om nuvarande sysselsättning sjunker dock arbetsfrekvensen något till 62 procent. Resultatet om nuvarande sysselsättning visar vidare att 16 procent av de som påbörjade sfi-studier år 2008 nu studerar och 11 procent är arbetslösa.

Enligt svaren från enkätstudien hade 41 procent av de sysselsatta i någon utsträckning ett jobb inom sitt utbildningsområde medan 16 procent själva valt att byta yrkesbana. Det var 43 procent som inte hade fått arbete inom sitt eget yrkesområde. Det är vanligare att männen arbetar inom det yrkesområde de är utbildade till jämfört med kvinnorna. De sysselsattas yrkeserfarenhet för sitt nuvarande arbete är relativt låg. Det var 44 procent som uppgav att de har upp till två års erfarenhet och 33 procent att de har 3-4 års erfarenhet.

Nästan hälften av de studerande uppgav i enkätstudien att de haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera i olika situationer. Nästan hälften uppgav också att de har haft stor nytta av sfi för att förstå det svenska samhället. Bland de som haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera och förstå det svenska samhället är kvinnorna överrepresenterade. Männen tenderar istället i högre utsträckning att uppges att de inte vet eller att de inte kan ta ställning i frågan.

Hälften av de studerande anser att sfi-studierna förberett dem väl för kommande arbetsliv och/eller för fortsatta studier. Framförallt kvinnorna anser att sfi förberett dem väl för vidare studier medan både män och kvinnor i lika hög utsträckning anser att sfi-studierna förberett dem väl för arbetslivet. Resultatet visar dock att det finns en grupp som inte är fullt lika nöjda med hur väl sfi förberett dem. En av fem anser att sfi-studierna i liten utsträckning förberett dem för kommande arbete och en liknande andel uppges att sfi förberett dem i liten utsträckning för vidare studier.

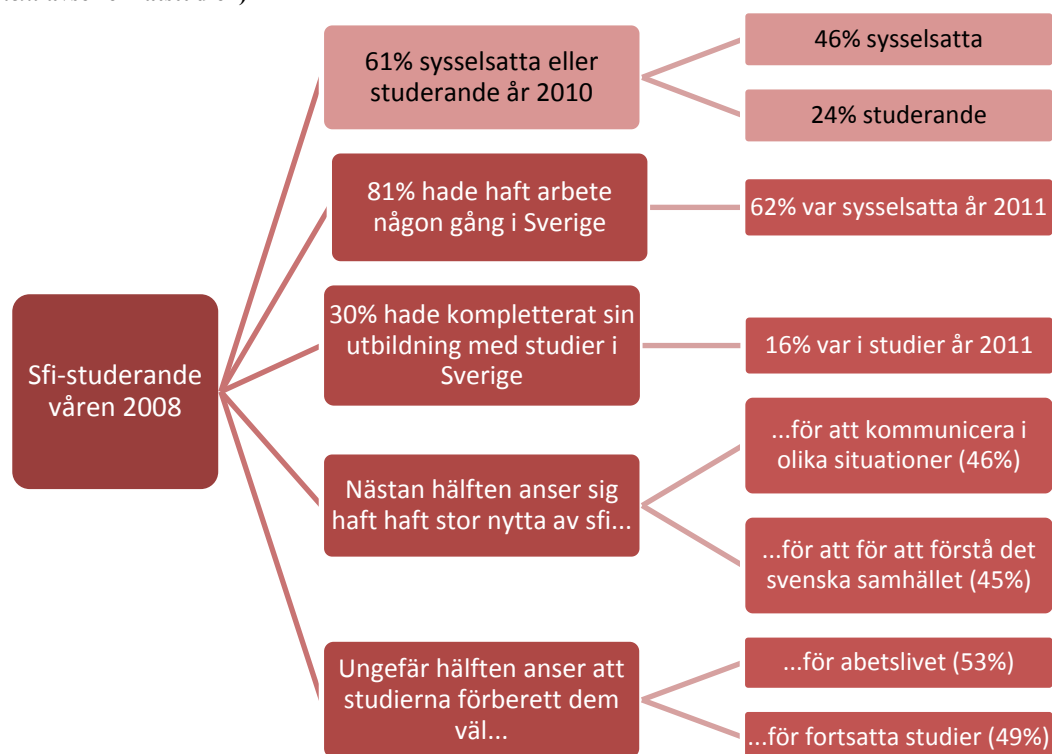
En övervägande majoritet (nära 80 procent) av de svarande har varken deltagit i yrkesinriktad sfi eller haft praktik inom sfi. En något högre andel av kvinnorna har deltagit i yrkesinriktad sfi (26 procent jämfört med 17 procent av männen). Vad gäller praktik har män och kvinnor deltagit i lika stor utsträckning. Bland de personer som deltagit i yrkesinriktad sfi och/eller haft praktik upplevs praktik ha haft större nytta än yrkesinriktad sfi (51 jämfört med 43 procent). Det är även en högre andel som anser att de haft liten nytta av yrkesinriktad sfi jämfört med de som uppges detsamma gällande praktiken (27 procent jämfört med 14 procent). Det är framförallt männen som uttrycker missnöje med

yrkesinriktad sfi. I gruppen som haft praktik är det framförallt kvinnorna som haft stor nytta av den medan männen i något högre utsträckning svarar att de haft liten nytta av praktiken.

3.3 Sammanfattande slutsatser

I figuren och tabellen på nästa sida sammanfattas resultaten av både register- och enkätstudien på ett mer kortfattat sätt.

Figur 1 Sammanfattning av vad de sfi-studerande, som påbörjade sina studier första halvåret 2008, gör idag samt deras uppfattning av sfi-studierna (*svart text* avser resultat från registerstudien medan *vit text* avser enkätstudien)

Tabell 1 Faktorer som förklarar varför en person var sysselsatt eller i studier år 2009 (resultat från den logistiska regressionen – se kapitel 0)

- Sfi-studerande med **högre utbildningsnivå** har större sannolikhet att vara sysselsatta
- **Män** är med högre sannolikhet sysselsatta jämfört med kvinnor
- Personer från **länder med högre välstånd** har större sannolikhet att vara sysselsatta
- Personer med **sfi-betyg** har högre sannolikhet att vara sysselsatta
- **Yngre** personer har högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med äldre
- Personer **utan hemmavarande barn** är med högre sannolikhet sysselsatta
- Personer med **längre vistelsetid** i landet har högre sannolikhet att vara sysselsatta

4 Inledning

4.1 Bakgrund och syfte

Stockholms Stads Utrednings- och statistikkontor AB, numera Sweco Eurofutures AB, har fått i uppdrag av Stockholms Stads arbetsmarknadsförvaltning (vidare omnämnd som arbetsmarknadsförvaltningen) att genomföra en uppföljning av sfi-studerande som påbörjade sin svenskundervisning för invandrare under första halvåret 2008.

Sfi-verksamheten i Stockholms omfattar årligen 15 000 och 17 000 studerande. Denna rapport följer upp vad som hänt de studerande som påbörjade sfi i Stockholms stad under första halvåret 2008 för att få bättre kunskap om hur det går för de som deltar i stadens sfi. Frågeställningarna som uppdraget avser att besvara är vad de sfi-studerande gör idag? Arbetar de? Studerar de? Är de kvar i landet? Finns det någon skillnad mellan flyktingar och anhöriga till flyktingar och andra grupper invandrare? Vilken roll spelar ålder, utbildningsbakgrund, ursprungsland och familjesituation? Andra aspekter som kan påverka integrationen är hur snabbt studierna påbörjades efter första folkbokföring i landet.

Sweco Eurofutures genomförde hösten år 2011 en registerstudie och en enkätstudie. På grund av eftersläpningar i registren kunde endast de sfi-studerandes sysselsättning följas upp året efter de påbörjade sina studier. År 2012 uppdaterades delar av registerstudien med ytterligare uppgifter om de studerandes sysselsättning två år efter att de påbörjade sina studier.

4.2 Metod

Undersökningen är uppdelad i två olika moment. Det första momentet är en kvantitativ studie som bygger på befintligt data hos förvaltningen och från Statistiska Centralbyrån (SCB). Populationen bestående av de sfi-studerande studeras bland annat utifrån ålder, kön, utbildningsbakgrund, modersmål och slutförd sfi-utbildning. Uppgifterna kommer från SCB. De sfi-studerande kommer att beskrivas utifrån deras egenskaper och även så kallad logistisk regressionsanalys kommer att användas för att kunna kontrollera för flera variabler på en och samma gång.

Det andra momentet är en enkätstudie som riktas mot en delpopulation på 600 sfi-studerande som tagits fram genom ett slumpmässigt statistiskt urval. Enkätstudien genomfördes hösten år 2011. Enkäten syftar till att ge mer detaljerade kunskaper om målgruppen. Undersökningen är genomförd som en postenkät som skickats hem till de boende. De svarande har även haft möjlighet att besvara enkäten på webben. För att erhålla en god svarsfrekvens har tre skriftliga påminnelser genomförts samt en telefonuppföljning. Sweco Eurofutures vet från tidigare undersökningar att undersökningsgruppen tenderar att ha en generellt sett lägre svarsbenägenhet än genomsnittet i befolkningen.

4.3 Disposition

Analysen är uppdelad i två huvudsakliga kapitel. Det första kapitlet avser resultat från registerstudien medan det andra kapitlet avser resultat från enkätstudien.

Registerstudien är indelad i 5 delavsnitt: sysselsättning, studier, arbetssökande, studievägar och betyg samt en sammansatt modell. Avsnitten som berör sysselsättning och studier avser år 2009 och år 2010. Avsnitten om arbetssökande omfattar år 2010. Studievägarna och sfi-betyg hos populationen beskrivs i ett eget avsnitt. Slutligen har en statistisk modell skapats för sannolikheten att vara sysselsatt eller i studier år 2009 givet de studerandes olika egenskaper.

På grund av eftersläpningar i registren kunde endast de studerandes sysselsättning och studiedeltagande följas upp ett år efter studierna. År 2012 uppdaterades delar av registerstudien för att även följa upp sysselsättningen och studiedeltagandet år 2010. I avsnitten som avser sysselsättning och studiedeltagandet redovisas både statusen år 2009 och år 2010 för de som påbörjade sina sfi-studier i Stockholm första halvåret 2008. Den statistiska modellen är inte uppdaterad utan avser förutsättningarna år 2009.

Analysen av enkätstudien är uppdelad i två huvudsakliga delavsnitt. Det ena avsnittet handlar om de studerandes arbetserfarenhet och det andra avsnittet avser de studerandes inställning till sin sfi-utbildning.

5 Del 1 – Registerbearbetning

I denna del kommer resultaten från analysen av befintliga kvantitativa data att beskrivas och diskuteras. Först kommer de studerande att beskrivas utifrån egenskaper som kön, ålder, vistelsetid i landet och födelseland. Vad som kännetecknar personerna som går på olika studievägar kommer att belysas likaså vilka det är som har slutbetyg. Sen kommer deras nuvarande sysselsättning att beskrivas. Är de förvärvsarbetande? Studerar de? Är de arbetslösa? Här kommer även en logistisk regression användas för att kontrollera för flera faktorer på en och samma gång.

Analysen omfattar 2 688 personer som påbörjade sfi första halvåret 2008. Av dessa var det 2 514 personer som var kvarboende i landet år 2010.

5.1 Sysselsättning

Statistiken för den förvärvsarbetande befolkningen kommer från RAMS (registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken) som i sin tur baseras på uppgifter från det skatteadministrativa systemet (kontrolluppgifterna). Definitionen på förvärvsarbetande är att en person ska ha en kontrolluppgift med utbetald lön över en viss gräns, i princip motsvarande en timmes arbete i veckan under november månad. Att statistiken baseras på uppgifter från bland annat deklarationerna innebär en viss eftersläpning i tid. Här innebär sysselsättning att man har arbetat minst en timma i veckan under november månad. De studerandes sysselsättning har följts upp både år 2009 och år 2010.

År 2009 var det 40 procent av de som påbörjade sfi som var sysselsatta. År 2010 hade denna andel ökat till 46 procent. Nedan kommer andelen sysselsatta redovisas uppdelat på olika bakgrundsfaktorer. I ett eget avsnitt kommer en sammansatt modell att presenteras där samtliga bakgrundsfaktorer vägs in på en och samma gång för att på så vis få en uppfattning om vad som i huvudsak tycks avgöra om en person antingen är sysselsatt eller studerar.

5.1.1 På längre sikt har betyg i sfi en positiv påverkan på sysselsättningen

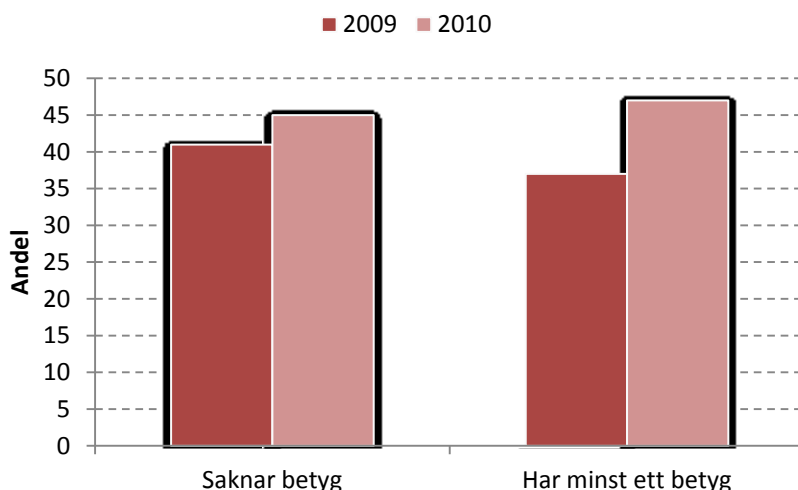
År 2009 var det 38 procent som hade hunnit få ett betyg i sfi. Av dessa var 37 procent sysselsatta. Motsvarande andel för de som inte hade ett betyg var 41 procent. Personer som saknade betyg hade således något oftare sysselsättning år 2009.

År 2010 hade 45 procent av de som påbörjade sina sfi-studier första halvåret 2008 minst ett betyg i sfi. Av dessa var 47 procent sysselsatta. Det var 45 procent av de som saknade betyg som var sysselsatta år 2010. År 2010, två år efter påbörjade studier, var det oftare personer med betyg som var sysselsatta medan det motsatta förhållandet gällde år 2009. På längre sikt tycks det alltså ha en positiv betydelse att ha slutfört sina sfi-studier.

Både bland de som saknade betyg och bland de som hade minst ett betyg finns personer som fortfarande gick sfi under år 2009 och år 2010. Att en person saknar betyg kan bero på att personen avbrutit sina studier för att börja arbeta. Att de som saknar betyg oftare var sysselsatta år 2009 beror troligtvis på att dessa personer har annan bakgrund. I avsnittet som beskriver vilka som har betyg eller ej går det exempelvis att se att det oftare var personer från länder med högre välstånd och längre vistelsetid i landet som saknade betyg. På längre sikt tycks dock slutförda studier med betyg ha en positiv effekt på sysselsättningen. En möjlig tolkning av detta är att det initialt framförallt är personernas bakgrund som avgör om de är sysselsatta eller ej. På längre sikt minskar betydelsen av personernas tidigare bakgrund och då lönar det sig att ha slutfört sina sfi-studier.

När hänsyn tas till flera olika bakgrundsfaktorer på en och samma gång så har betyg från sfi en positiv effekt på sysselsättningen redan år 2009. Detta resultat presenteras längre fram med en sammansatt modell i avsnitt 5.5.

Figur 2 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter om man har betyg i sfi

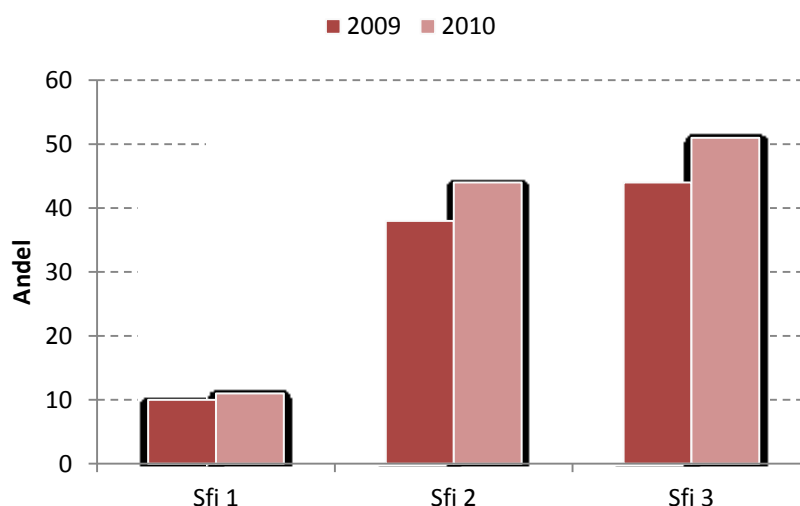
5.1.2 Sysselsättningsgraden varierar mellan olika studievägar

De som påbörjade sfi enligt studieväg 1 (sfi1) var endast sysselsatta i 10 procent av fallen år 2009. Personer från studieväg 2 (sfi2) var sysselsatta i 38 procent av fallen medan 44 procent av de personer som gick studieväg 3 (sfi3) var sysselsatta.

År 2010 hade sysselsättningen knappt ökat alls för de som läst sfi1 – från 10 procent år 2009 till 11 procent år 2010. Sysselsättningen hade däremot ökat mer bland de som påbörjade sfi2 och sfi3. Det var 44 procent som var sysselsatta år 2010 av de som påbörjade sfi2. Motsvarande andel för de som påbörjade sfi3 var 51 procent.

De som påbörjade studieväg 1 har lägre utbildningsnivå och kommer oftare från länder med lägre välstånd. Detta beror på att sfi1 i huvudsak är riktat till personer med väldigt kort studiebakgrund. Av dessa anledningar kan det te sig naturligt att det tar längre tid för personer som gått sfi1 att komma in på arbetsmarknaden. Det var endast 4 procent av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 som läste enligt studieväg 1.

Figur 3 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter studieväg

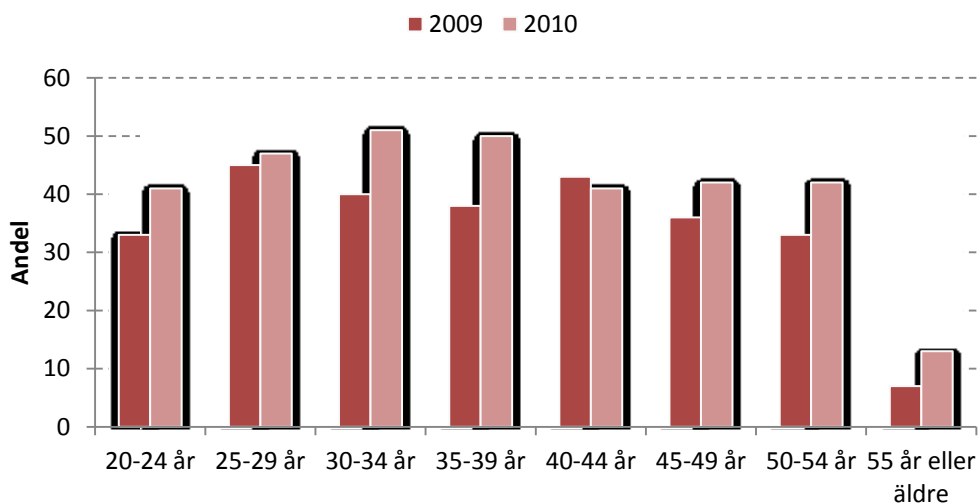

5.1.3 Personer i åldrarna 25-39 år är oftast sysselsatta

Sysselsättningsgraden är lägst bland de som är 55 år och däröver. Det var 13 procent av de äldre som var sysselsatta år 2010. Högst sysselsättning år 2010 var det i åldrarna 30-39 år – ungefär 50 procent av dessa var sysselsatta. Det var strax över 40 procent av ungdomarna i åldrarna 20-24 år som var sysselsatta år 2010, ungefär lika hög andel som i åldrarna 40-54 år.

Mellan år 2009 och 2010 ökade sysselsättningen framförallt bland de som var i åldrarna 30-39 år. År 2009 var sysselsättningen högst bland de i åldrarna 25-29 år, men bland dessa ökade sysselsättningen knappt år 2010. Det var endast i åldersgruppen 40-44 år som sysselsättningen minskade något från år 2009 till år 2010.

Figur 4 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter ålder sysselsättningsåret

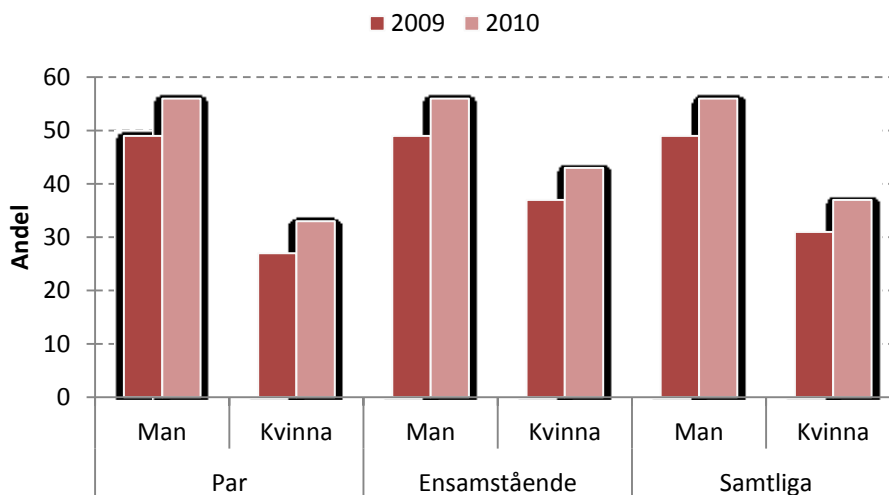

5.1.4 Män är oftare sysselsatta än kvinnor

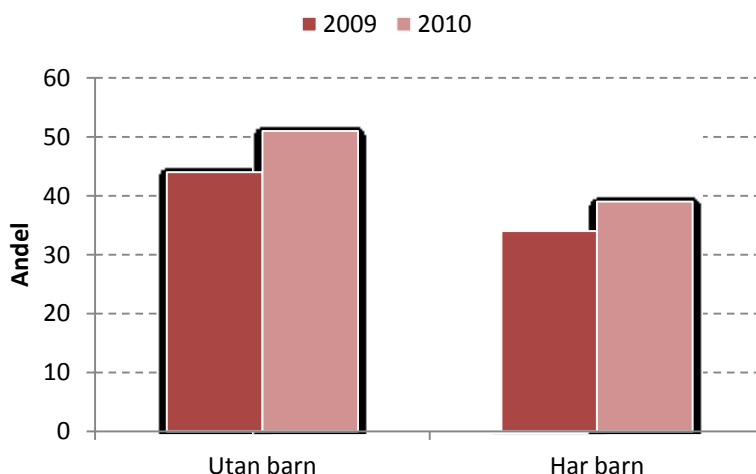
Män är oftare sysselsatta än kvinnor oavsett familjetyp. Både ensamstående män och män i par är sysselsatta i högre utsträckning jämfört med kvinnor. 56 procent av männen var sysselsatta år 2010 medan 37 procent av kvinnorna hade en sysselsättning. Mellan kvinnorna är det skillnad i sysselsättningsgrad beroende på om man är i par eller är ensamstående. Ensamstående kvinnor var år 2010 sysselsatta i 33 procent av fallen medan kvinnor i par var sysselsatta i 43 procent av fallen.

Personer utan barn är oftare sysselsatta. Detta gäller oavsett kön och om man är ensamstående eller lever i ett parförhållande.

Figur 5 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter kön och familjetyp

Figur 6 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter om man har hemmaboende barn

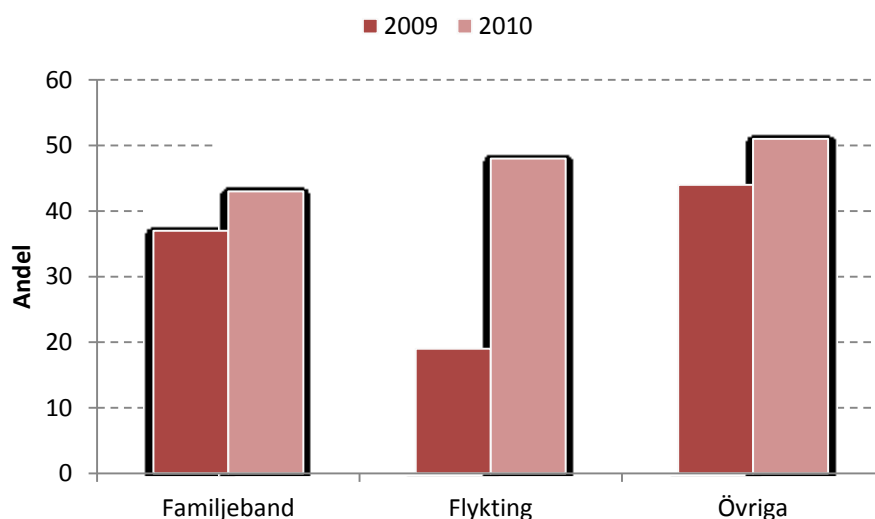

5.1.5 Flyktingars sysselsättningsgrad ökade kraftigt mellan år 2009 och 2010

I Figur 7 visas andelen sysselsatta uppdelat på grund för bosättning. Personer som hade familjeband som grund för bosättning var sysselsatta i 43 procent av fallen år 2010. Flyktingar var sysselsatta i 48 procent av fallen. De som oftast var sysselsatta var personer med en övrig orsak som grund för bosättning – strax över 50 procent av dessa var sysselsatta år 2010. Här ingår bland annat de med studier, arbete eller skyddsbehov som grund för bosättning.

Flyktingarnas sysselsättning ökade kraftigt mellan år 2009 och 2010 – från 19 till 48 procent. Detta är dock en förhållandevis liten grupp på strax över 40 personer. En enskild person motsvarar således mer än två procentenheter.

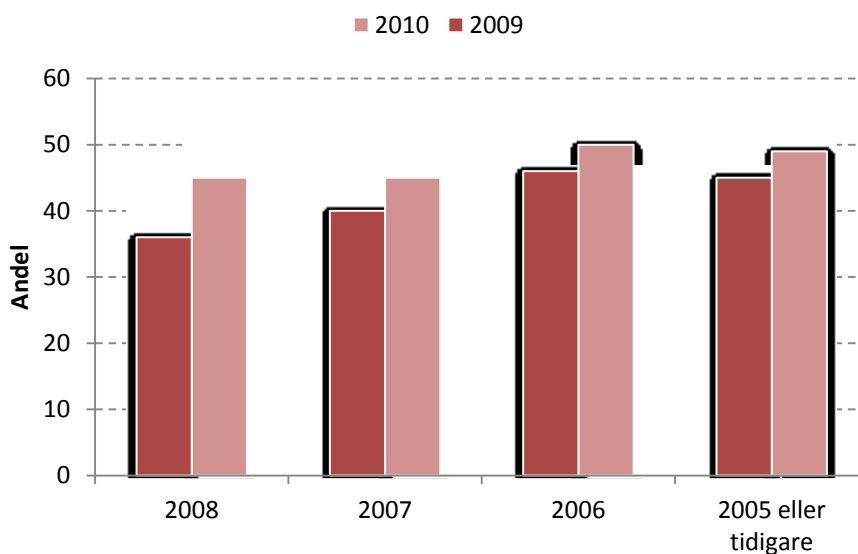
Figur 7 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter grund för bosättning

5.1.6 Personer med längre vistelsetid i landet är oftare sysselsatta

De personer som invandrade år 2007-2008 var sysselsatta i lägst grad år 2010 – 45 procent av dessa var sysselsatta år 2010. Sysselsättningen är högst för de som invandrade år 2006, 50 procent. För de som invandrade år 2005 eller tidigare var andelen sysselsatta 49 procent år 2010. För samtliga invandringsår har sysselsättningen ökat mellan år 2009-2010, men ökningen har varit som störst bland de som är mest nyanlända med invandringsår 2008.

Figur 8 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter invandringsår

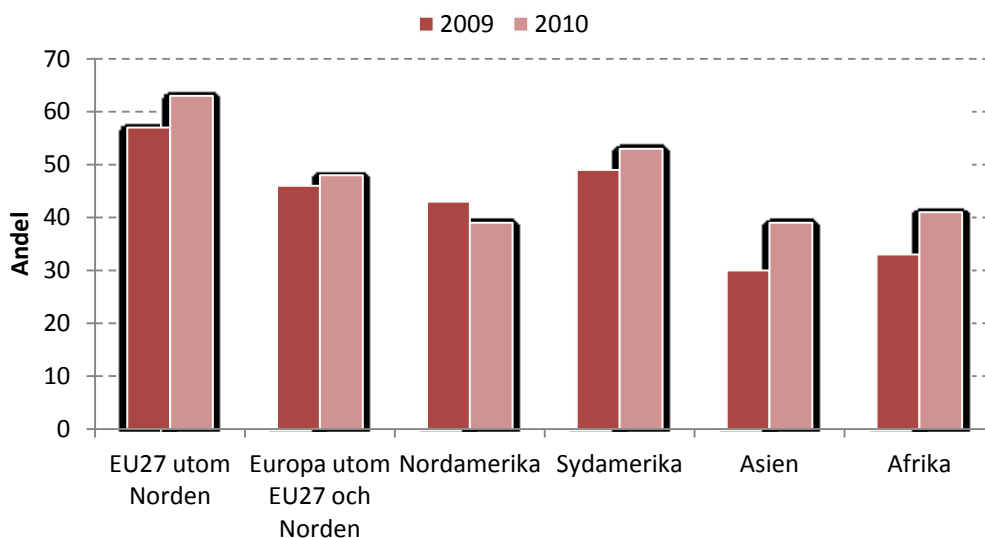

5.1.7 Personer från ett annat EU-land har högst sysselsättningsgrad

Lägst andel sysselsatta år 2010 var det bland de som kom från Asien, Afrika och Nordamerika – kring 40 procent av dessa var sysselsatta år 2010. Högst andel sysselsatta var det bland de som var från ett annat EU-land – 63 procent av dessa var sysselsatta år 2010. Det var 53 procent av de från Sydamerika som var sysselsatta år 2010. Personer från övriga Europa, exklusive EU och Norden, var sysselsatta i 48 procent av fallen.

Mellan år 2009 och år 2010 ökade sysselsättningen framförallt bland de som var från Asien och Afrika medan sysselsättningsgraden minskade något bland de från Nordamerika. Studerande från Nordamerika omfattade knappt 40 personer.

Figur 9 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter födelselandsgrupp

5.1.8 Personer från länder med högre välstånd har oftare sysselsättning

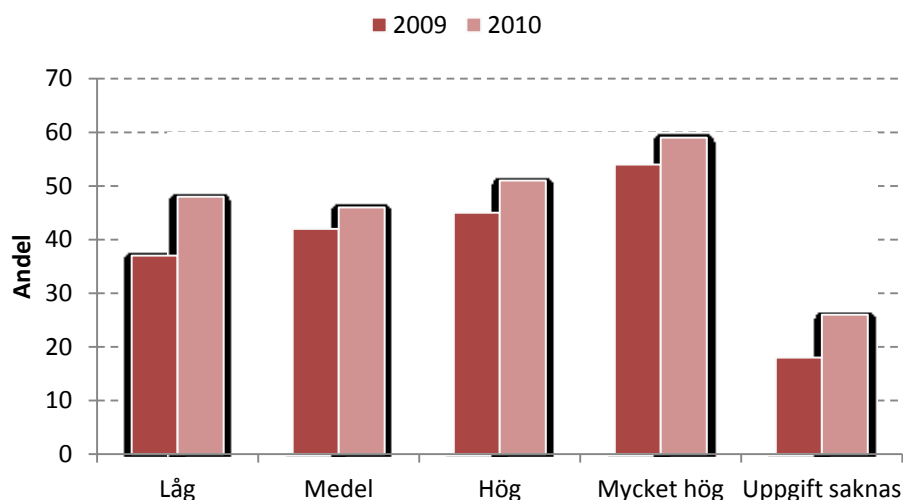
Här visas sysselsättningen efter personernas födelseland enligt HDI-nivå (Human Development Index), vilket är ett mått på olika länders välstånd. HDI utgår bland annat ifrån befolkningens inkomstnivå, läskunnighet och förväntad livslängd.

Personer som kommer från länder med högt HDI, högt välstånd, är oftare sysselsatta. Det var 59 procent av de med mycket hög HDI som var sysselsatta år 2010 medan motsvarande andel för personer med låg HDI var 48 procent. Personer från ett land med medelhögt HDI hade en något lägre sysselsättningsgrad än de personer som kom från ett land med lågt HDI, 46 procent jämfört med 48 procent.

Personer som kom från ett land som saknade uppgift avseende HDI, 20 procent av de sfi-studerande kommer från ett sådant land, hade lägst sysselsättningsgrad. Endast 26 procent av dessa var sysselsatta år 2010. Länder som saknar uppgift på HDI-nivå är oftast länder som har ett väldigt lågt välstånd.

Mellan år 2009 och 2010 ökade sysselsättningen framförallt för de som kommer från ett land med lågt HDI eller där uppgift avseende HDI saknas. Det verkar alltså ta längre tid för dessa grupper att etablera sig på arbetsmarknaden, men utvecklingen är klart positiv.

Figur 10 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter HDI (Human Development Index)

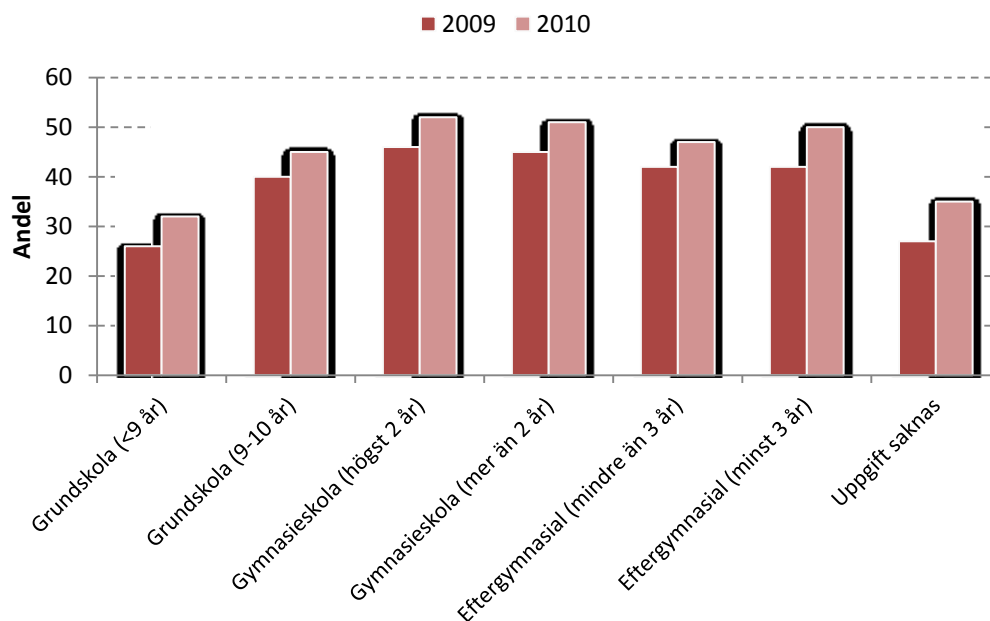

5.1.9 Personer med gymnasial utbildningsnivå är oftast sysselsatta

Personer som endast har en grundskoleutbildning eller motsvarande på mindre än 9 år var år 2010 sysselsatta i 32 procent av fallen. Även de som saknade uppgift avseende utbildning var sällan sysselsatta, 35 procent. Det var 45 procent av de med en grundskoleutbildning på 9-10 år som var sysselsatta år 2010. Personer med gymnasieskola som högsta utbildningsnivå hade den högsta sysselsättningsgraden på över 50 procent. De som hade en eftergymnasial utbildningsnivå på minst 3 år var även sysselsatta i 50 procent av fallen. De sysselsatta med mindre än 3 år eftergymnasiala studier hade en sysselsättningsgrad på 47 procent år 2010. Att högre utbildade inte har bättre sysselsättningsgrad jämfört med personer med endast gymnasial utbildningsnivå kan möjligtvis bero på svårigheter för högutbildade invandrare att få mer kvalificerade jobb.

Mellan åren 2009 och 2010 ökade sysselsättningsgraden för personer med samtliga utbildningsnivåer.

Figur 11 Andel sysselsatta av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter högsta utbildningsnivå (avser personernas utbildningsnivå år 2010)

5.2 Studier

Uppgifterna rörande huruvida personerna studerar (andra studier än sfi) avser år 2009 och år 2010. Här omfattas både studier under vår- och höstterminen.

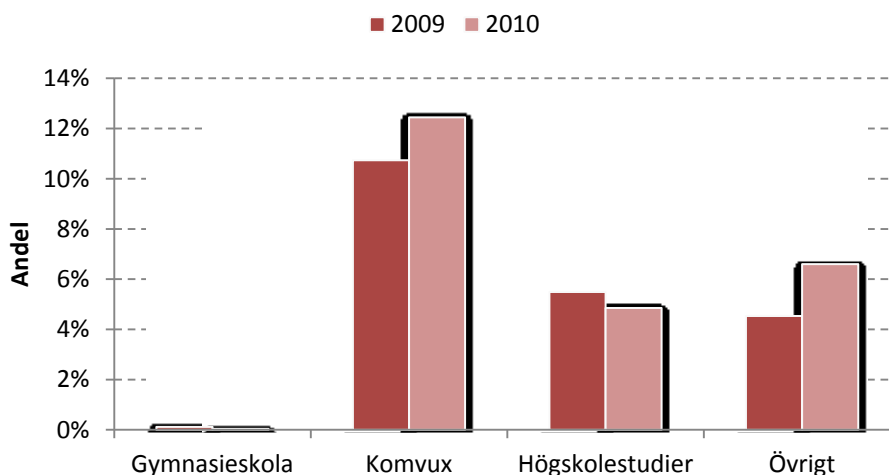
Det var 21 procent som studerade år 2009. Motsvarande andel år 2010 var 24 procent. En person kan både ha studerat och varit sysselsatt under året. Det var 54 procent som antingen studerade eller var sysselsatta under år 2009. Denna andel hade ökat till 61 procent år 2010.

Nedan kommer studiedeltagandet presenteras för några utvalda bakgrundsfaktorer. I ett eget avsnitt kommer en sammansatt modell att presenteras där samtliga bakgrundsfaktorer vägs in på en och samma gång för att på så vis få en uppfattning om vad som i huvudsak tycks avgöra om en person antingen är sysselsatt eller studerande.

5.2.1 Mer än en tiondel läste på Komvux

Det var 21 procent av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 som studerade år 2009 (exklusive sfi). År 2010 hade denna andel stigit till 24 procent. Den vanligaste studieformen var Komvux då 12 procent läste något i denna studieform år 2010. Det var ungefär 5 procent som läste någon typ av högskolestudier både år 2009 och år 2010. Över 6 procent läste någon annan typ av studier år 2010. Ingen läste på gymnasiet. En person kan ha läst i olika studieformer under vår- och höstterminen både år 2009 och 2010. I Figur 12 visas den typ av studier personen läste under höstterminen i de fall personen läst både vår- och höstterminen.

Figur 12 Andel studerande av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter typ av studier

5.2.2 Personer som har betyg i sfi studerar oftare vidare

Personer som påbörjade sina sfi-studier första halvåret 2008 med en kurs på högre nivå studerade oftare år 2009. Det var 4 procent av de som påbörjade kurs A som sedan

studerade år 2009, 10 procent av de som påbörjat kurs B. Motsvarande andel för de som påbörjade kurs C var 30 procent och bland de som påbörjat kurs D 48 procent.

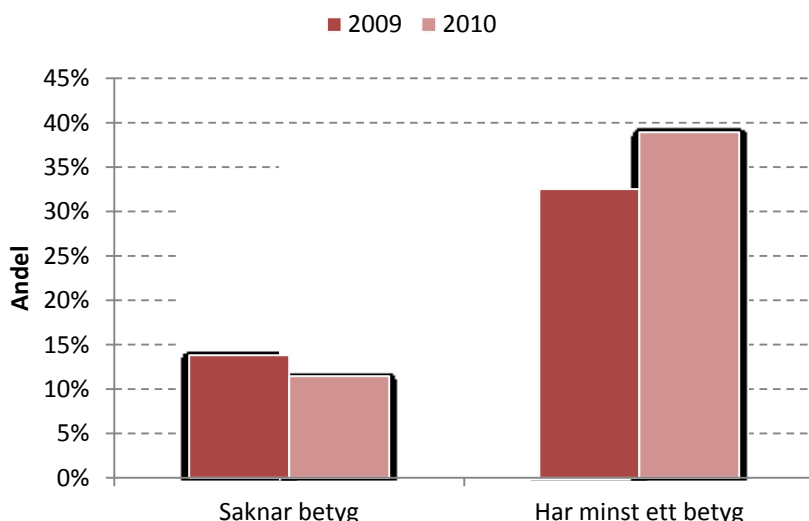
År 2010 ökade studiedeltagandet framförallt för de som hade påbörjat sfi-studier på en lägre nivå. Det var 10 procent av de som hade påbörjat kurs A och 17 procent av de som hade påbörjat kurs B som studerade år 2010. Detta motsvarar en ökning på ungefär 6 procentenheter jämfört med år 2009. Motsvarande andel för de som hade påbörjat kurs C var 31 procent, en ökning på 1 procentenhet jämfört med år 2009. Det var framförallt Komvux och övriga formella studier som hade ökat bland dessa grupper.

Studiedeltagandet hade dock minskat för de som hade påbörjat kurs D från att ha varit 48 procent år 2009 till 39 procent år 2010. Det var framförallt studerande i Komvux som hade minskat för denna grupp medan högskolestudierna hade ökat något.

De som påbörjade sfi1 studerade i 5 procent av fallen år 2009 medan motsvarande andel för de som gick sfi2 var 11 procent och bland de som påbörjade sfi3 studerade en tredjedel år 2009. År 2010 hade dessa andelar ökat till 10 procent för de som påbörjade sfi1 och 17 procent för de som gick sfi2. För de som hade påbörjat sfi3 var studiedeltagandet lika högt år 2010 som år 2009. Observera att studera här avser andra studier än sfi.

De som hade betyg i sfi år 2009 och år 2010 studerade oftare jämfört med de som saknade betyg. År 2010 ökade studiedeltagandet för de som hade betyg medan studiedeltagandet minskade för de som saknade betyg från sina sfi-studier. Det var 33 procent år 2009, 39 procent år 2010, av de som hade betyg som studerade medan motsvarande andel för de som saknade betyg var 14 procent år 2009 och 11 procent år 2010 (se Figur 13 nedan).

Figur 13 Andel studerande av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter om man har betyg i sfi

5.2.3 Kvinnor studerade oftare än män år 2010

Yngre personer studerar oftare jämfört med äldre personer. Studiedeltagandet har mellan åren 2009 och 2010 även ökat mest bland de i åldrarna 20-24 år.

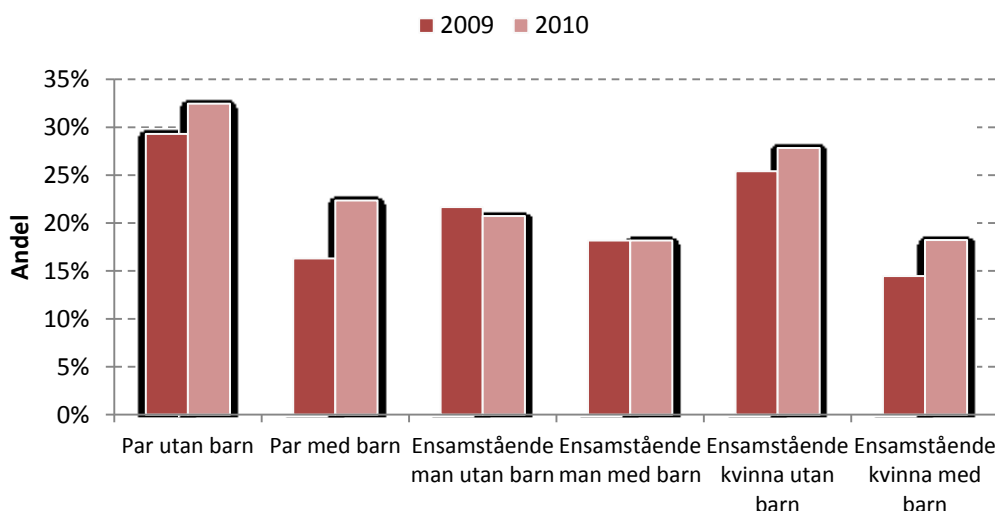
Det var ingen större skillnad i studiedeltagandet mellan könen år 2009. Kvinnorna studerade år 2009 i 22 procent av fallen medan männen studerade i 20 procent av fallen. År 2010 ökade dock studiedeltagandet mer bland kvinnorna än bland männen. År 2010 studerade 21 procent av männen och 27 procent av kvinnorna.

Det är ingen större skillnad i studiedeltagandet om en person är i ett parförhållande eller är ensamstående. Män i parförhållanden studerade dock i något lägre grad år 2009, 17 procent jämfört med kvinnornas 22 procent. År 2010 ökade studiedeltagandet både bland män och bland kvinnor i parförhållanden. Bland kvinnorna ökade även studiedeltagandet för de ensamstående medan ensamstående män minskade sitt studiedeltagande år 2010 jämfört med år 2009. Detta medförde att kvinnor studerade oftare än män år 2010 oavsett om de var i parförhållande eller ensamstående.

År 2009 var skillnaden i studiedeltagande relativt stor givet om man hade barn eller inte, vilket visas i Figur 14. Personer som lever i ett parförhållande utan barn studerar oftare. Det var 32 procent av dessa som studerade år 2010. Lägst andel studerande år 2010 var det bland ensamstående kvinnor och män med barn.

Genomgående är att personer med barn studerar mer sällan än personer utan barn. Det var 25 procent av de utan barn som studerade år 2009 medan motsvarande andel för de med barn var 16 procent. År 2010 hade dock denna skillnad minskat. Då var det 26 procent av de utan barn som studerade och 22 procent av de med barn. Studiedeltagandet har således ökat kraftigt för de som har barn. Inom gruppen med barn är det par och ensamstående kvinnor som bidrar till ökningen.

Figur 14 Andel studerande av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter familjetyp

Bland de som är i ett parförhållande utan barn är det stor skillnad mellan könen vad gäller studiedeltagandet. År 2010 var studiedeltagandet ungefär detsamma för kvinnor och män i parförhållande med barn, 23 procent bland männen och 22 procent bland kvinnorna. I parförhållanden utan barn studerade dock kvinnorna i 41 procent av fallen medan motsvarande andel bland männen var 19 procent.

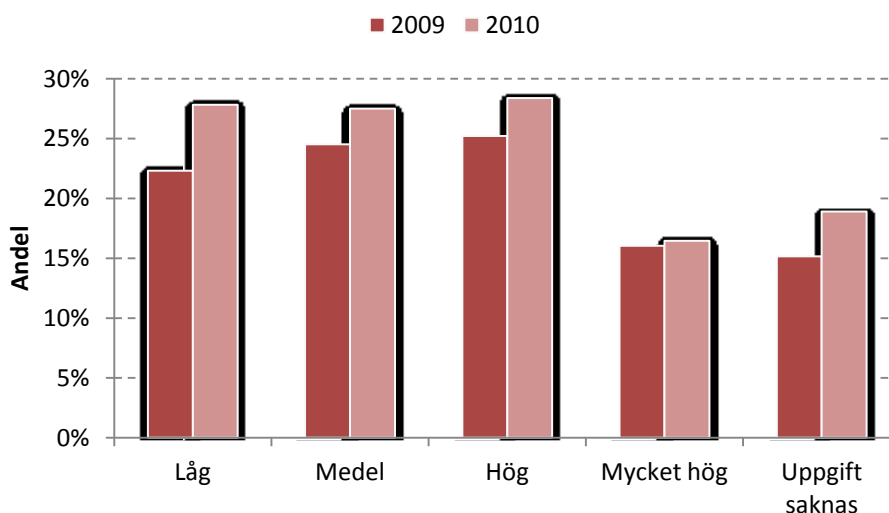
5.2.4 Personer från länder med mycket högt välstånd studerar mer sällan

Det var ingen större skillnad i studiedeltagandet år 2009 och år 2010 bland de som påbörjade sfi första halvåret 2008 med olika vistelsetider i landet. Personer med kort vistelsetid i landet studerade ungefär lika ofta som personer med längre vistelsetid. År 2010 hade dock studiedeltagandet ökat för de som hade invandrat år 2008 – denna grupp studerade i 29 procent av fallen år 2010 medan motsvarande andel bland de som hade invandrat tidigare låg på ungefär 20 procent.

Flyktingar studerade oftare än de som hade familjeband eller någon annan grund för bosättning. Flyktingarna motsvarar dock endast någon enstaka procent av samtliga som gick sfi. Personer som invandrat från ett land utanför EU studerade oftare jämfört med de som invandrat från annat EU-land.

Ju högre HDI personens födelseland har desto oftare studerade man år 2009. HDI är ett mått på landets välstånd där man bland annat tittar på inkomstnivåer och läskunnighet. Avviker gör dock gruppen personer som kommer från länder med mycket högt HDI (högt välstånd). Dessa personer studerade endast i 16 procent av fallen år 2009 och år 2010. Mellan år 2009 och år 2010 ökade studiedeltagandet framförallt bland de som kom från ett land med lågt HDI. Även de som kom från ett land som saknade uppgift avseende HDI ökade sitt studiedeltagande relativt mycket mellan år 2009 och 2010. Personer som saknar uppgift är oftast från länder som har ett lägre välstånd.

Figur 15 Andel studerande av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter HDI (Human Development Index)

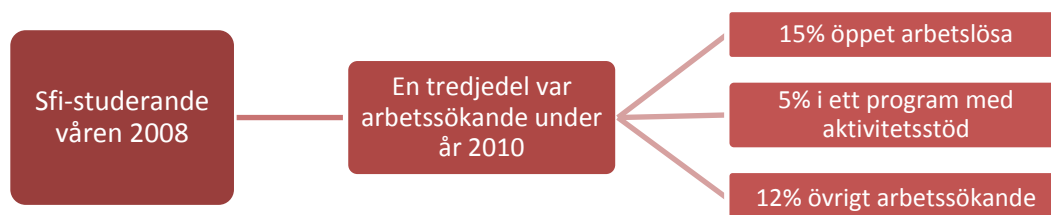

5.3 Arbetssökande

I detta avsnitt kommer de som påbörjade sina sfi-studier beskrivas utifrån om de var arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under år 2010. De arbetssökande kommer att delas upp i öppet arbetslösa, personer i program med aktivitetsstöd samt övriga arbetssökande. Öppet arbetslös innebär att man är utan arbete samt aktivt söker och omgående kan tillträda på arbetsmarknaden och inte heller deltagit i ett program med aktivitetsstöd. Ett program med aktivitetsstöd innefattar olika insatser, däribland olika arbetsmarknadsutbildningar, arbetspraktik, ungdomsinsatser, förberedande insatser samt jobb- och utvecklingsgarantin. De övriga arbetssökande kan ha ett arbete utan stöd (deltidsarbetslösa bland annat) eller med stöd (särskilda insatser för funktionshindrade med mera) samt så kan de ha ett nystartsjobb eller vara övrigt inskrivna (exempelvis arbetssökande som är förhindrade på något sätt att aktivt söka eller omgående ta ett arbete).

Under år 2010 var det totalt sett en tredjedel som hade varit arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Det var 15 procent som var öppet arbetslösa, 5 procent var i ett program med aktivitetsstöd och 12 procent var övriga arbetssökande.

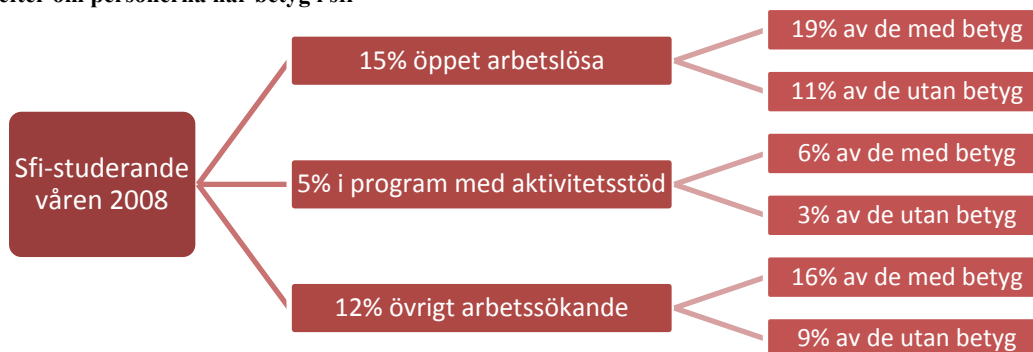
Figur 16 Andelen personer, som påbörjade sfi första halvåret 2008, som var arbetssökande år 2010

5.3.1 De som har betyg är oftare arbetssökande och arbetslösa

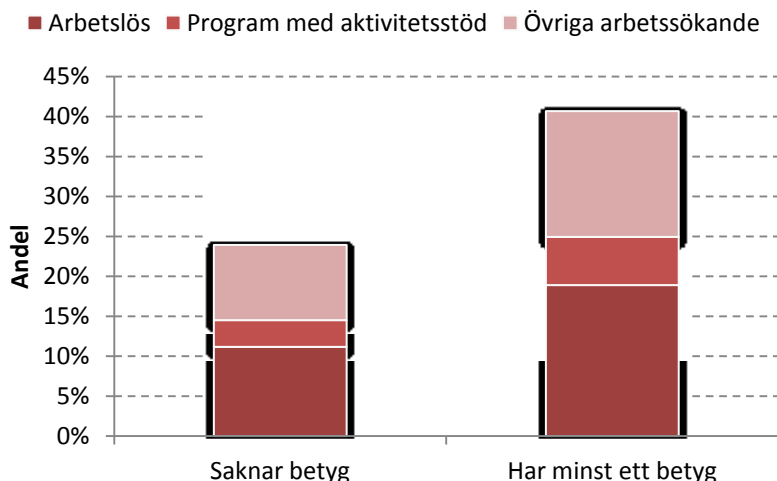
Personer som hade betyg i sfi år 2010 var oftare arbetssökande. Andelen öppet arbetslösa var 19 procent för de med betyg medan andelen för de som saknade betyg var 11 procent. Det var 6 procent av de med betyg som var i ett program med aktivitetsstöd och bland de utan betyg var det 3 procent.

Figur 17 Andelen personer, som påbörjade sfi första halvåret 2008, som var arbetssökande år 2010 efter om personerna har betyg i sfi

Att en person saknar betyg kan dels bero på att man avbrutit sina studier och börjat arbeta. Detta kan vara en förklaring till att de som saknar betyg mer sällan är arbetssökande. Man ska dock vara medveten om att detta avser arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och därmed även arbetslösa som aktivt söker arbete. Det finns även "arbetslösa" som inte aktivt söker arbete. Hur stor denna grupp är vet vi inte. Det går inte att utesluta att personer med betyg är mer aktiva än de utan betyg att söka arbete och av just denna anledning är öppet arbetslösa i högre utsträckning enligt definition. Det som talar emot detta är att de som saknar betyg oftare var sysselsatta år 2009.

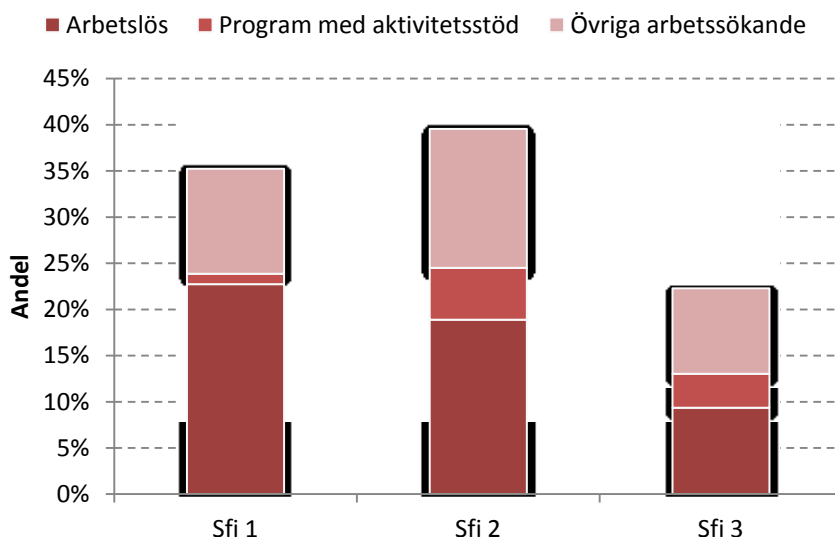
Figur 18 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt om personen har betyg i sfi

5.3.2 Personer som påbörjade sfi1 är oftast arbetslösa men de från sfi2 söker oftare arbete

Den mindre gruppen som påbörjade studieväg 1 första halvåret 2008 var oftast öppet arbetslösa år 2010. Det var 23 procent av dessa som var öppet arbetslösa under året. Däremot var personer som påbörjade studieväg 2 oftare arbetssökande, vilket beror på att fler i denna grupp var i ett program med aktivitetsstöd (6 procent) och var övrigt arbetssökande (15 procent). Våldigt få, endast 1 procent, var i ett program med aktivitetsstöd bland de som gick enligt studieväg 1. De som gick sfi3 var arbetssökande i lägst grad och även öppet arbetslösa i lägst grad. Hur det förhåller sig mellan grupperna visas i Figur 19.

Figur 19 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt studieväg

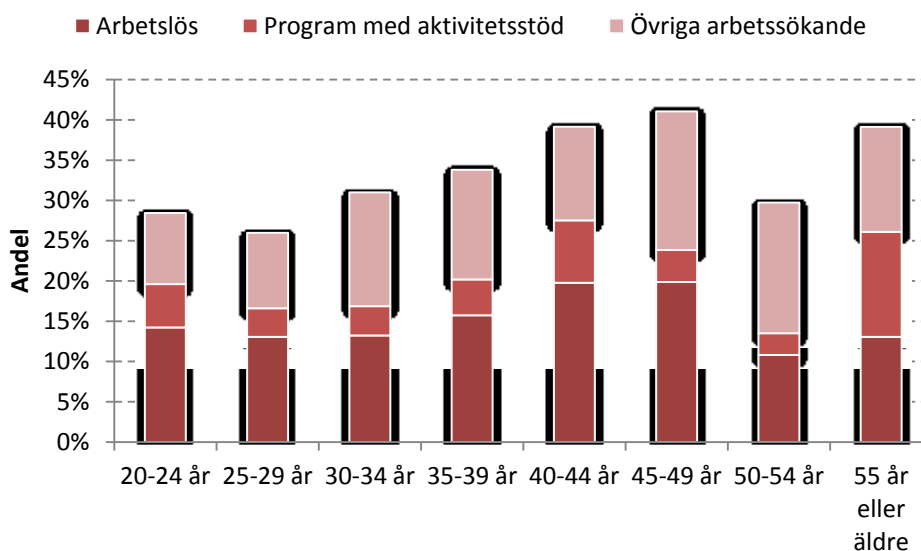
5.3.3 Äldre personer är oftare arbetslösa

Det är inga större skillnader avseende andelen som har ett program med aktivitetsstöd mellan de olika åldersgrupperna, se Figur 20. De flesta åldersgrupper ligger på en andel kring 4 procent medan de i åldrarna 40-44 år är i ett program med aktivitetsstöd i 8 procent av fallen. De i åldrarna 55 år och äldre i 13 procent av fallen.

Andelen arbetssökande totalt sett samt andelen öppet arbetslösa är högre ju äldre man är. De som avviker är personer i åldrarna över 50 år och då i huvudsak de som är i åldrarna 50-54 år. Antalet personer i dessa åldrar är dock väldigt få bland de som påbörjade sfi första halvåret 2008.

I åldrarna 20-34 ligger andelen arbetslösa på 13 till 14 procent och andelen arbetssökande totalt mellan 26 till 31 procent. I åldrarna 40-49 år ligger andelen arbetslösa på 20 procent och andelen arbetssökande kring 40 procent.

Figur 20 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt ålder

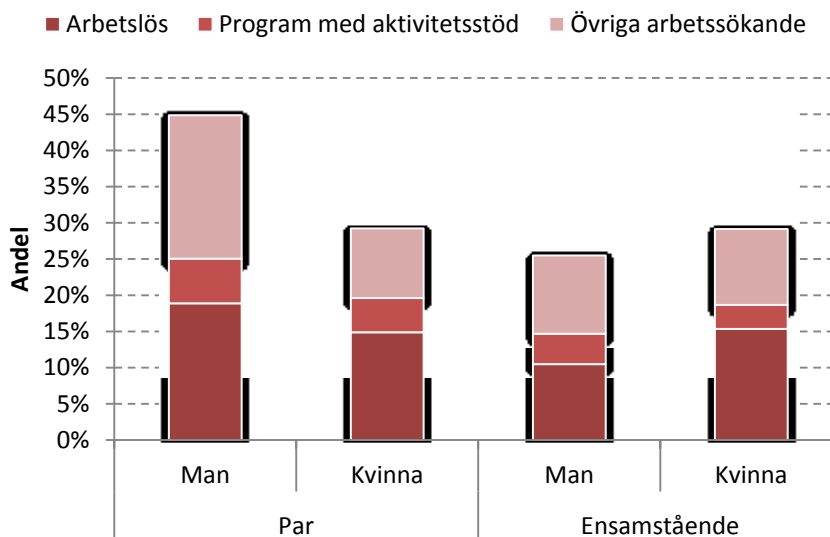
5.3.4 Män i parförhållande är oftare arbetssökande

Det är ingen större skillnad mellan könen avseende andelen öppet arbetslösa. Det var 14 procent män och 15 procent kvinnor som var öppet arbetslösa år 2010. Däremot är männen arbetssökande i något högre utsträckning. Det var 34 procent av männen och 29 procent av kvinnorna som var arbetssökande. Det är i huvudsak män i parförhållande som är arbetslösa, vilket visas i Figur 21. Hela 19 procent av dessa var öppet arbetslösa och totalt 45 procent var arbetssökande. Kvinnorna ligger på ungefär samma nivå oavsett om man är i ett par eller är ensamstående – 15 procent arbetslösa och totalt 29 procent arbetssökande. Lägst andel arbetslösa är det dock bland ensamstående män. Endast 10 procent av dessa var öppet arbetslösa och 25 procent var arbetssökande.

För män verkar det ha stor betydelse för om man är öppet arbetslös och arbetssökande beroende på om man lever i ett parförhållande eller är ensamstående. Detta kan delvis bero på att männen har ett större försörjningsansvar i parförhållanden jämfört med kvinnor och därför aktivt söker arbete i högre grad. Detta antagande stärks av att sysselsättningen år 2009 var lika hög för män oavsett om man var ensamstående eller i parförhållande.

Personer med barn är oftare arbetssökande och oftare arbetslösa än de utan barn. Det var 17 procent av de med barn som var öppet arbetslösa och 13 procent av de utan barn. Personer med barn var arbetssökande i 35 procent av fallen medan motsvarande andel för de utan barn var 29 procent.

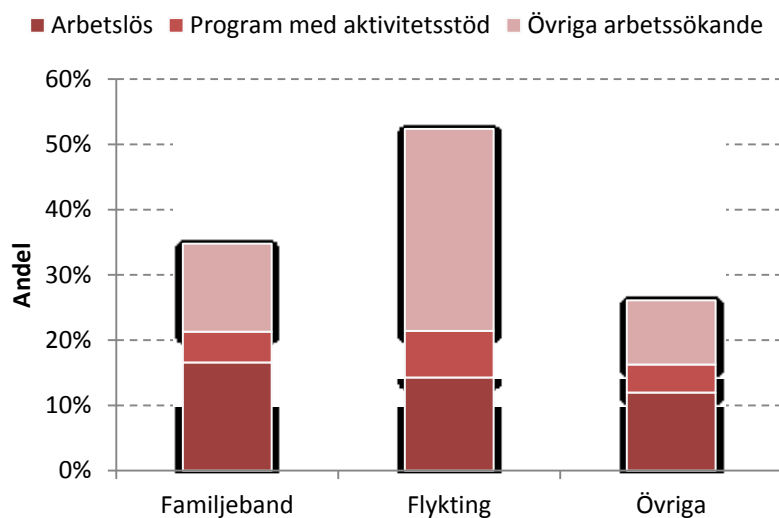
Figur 21 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt familjetyp och kön

5.3.5 Flyktingar är arbetssökande i hög grad

Det är inga större skillnader avseende öppet arbetslösa mellan grupper som har olika grund för bosättning. Personer som har familjeband som grund för bosättning var öppet arbetslösa i 17 procent av fallen år 2010 medan motsvarande andel för flyktingar var 14 procent och bland de med övrig grund för bosättning 12 procent. Flyktingar är dock i betydligt högre grad arbetssökande, vilket visas i Figur 22. Över hälften av flyktingarna, som endast är en ytterst liten del bland de som påbörjade sfi första halvåret 2008, var arbetssökande år 2010.

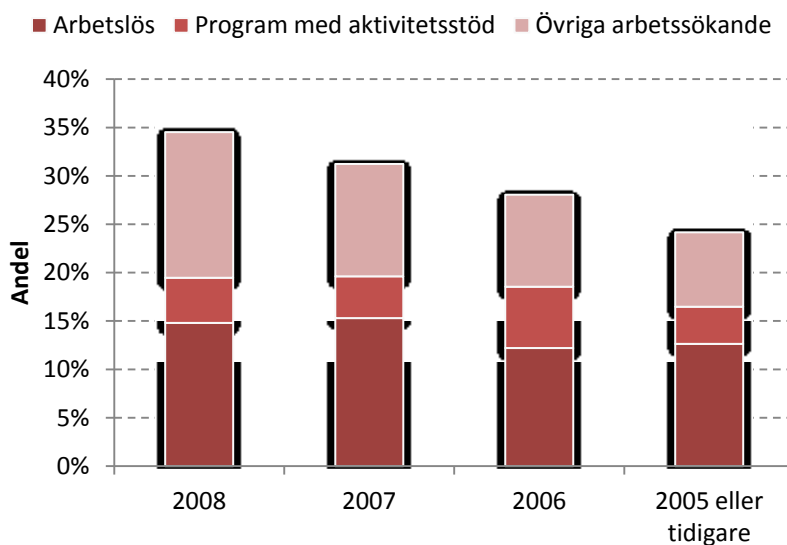
Figur 22 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt grund för bosättning

5.3.6 Ju längre vistelsetid i landet desto lägre andel arbetssökande

Betydligt färre av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 med ett invandringsår 2005 eller tidigare var arbetslösa jämfört med de som relativt nyligen invandrat. Andelen arbetslösa var 15 procent för de som invandrade år 2007-2008 medan motsvarande andel för de som invandrade 2005 eller tidigare var 13 procent. Skillnaderna är större avseende andelen arbetssökande. Det var 35 procent bland de som invandrade år 2008 som var arbetssökande medan de som invandrade 2005 eller tidigare var arbetssökande i endast en fjärdedel av fallen.

Figur 23 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt invandringsår

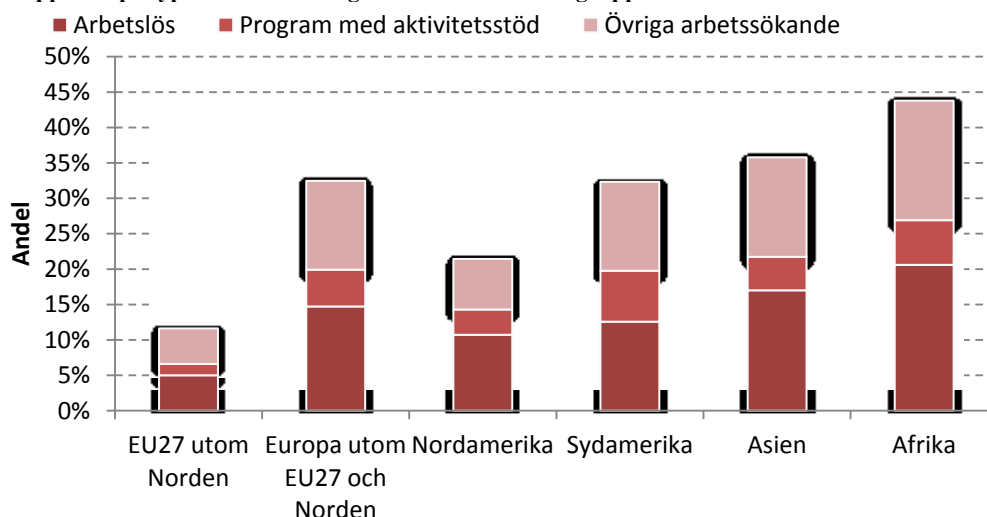

5.3.7 Personer från Afrika är arbetssökande i högst utsträckning

Andelen arbetslösa med Afrika som födelseland var 21 procent år 2010. Motsvarande andel för de från Asien var 17 procent, 13 procent Sydamerika och 11 procent Nordamerika. Personer från ett annat EU-land (exklusive Norden) var endast arbetslösa i 5 procent av fallen. För de som kom från övriga Europa, exklusive EU och Norden, var andelen öppet arbetslösa hela 15 procent.

Andelen arbetssökande var som högst bland de som påbörjade sfi första halvåret 2008 med Afrika som födelseland. Det var 44 procent av dessa som var arbetssökande. Motsvarande andel för de som kom från ett annat land inom EU var 12 procent. Se Figur 24 för hur det förhåller sig bland de andra födelselandsgrupperna.

Figur 24 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt födelselandsgrupp

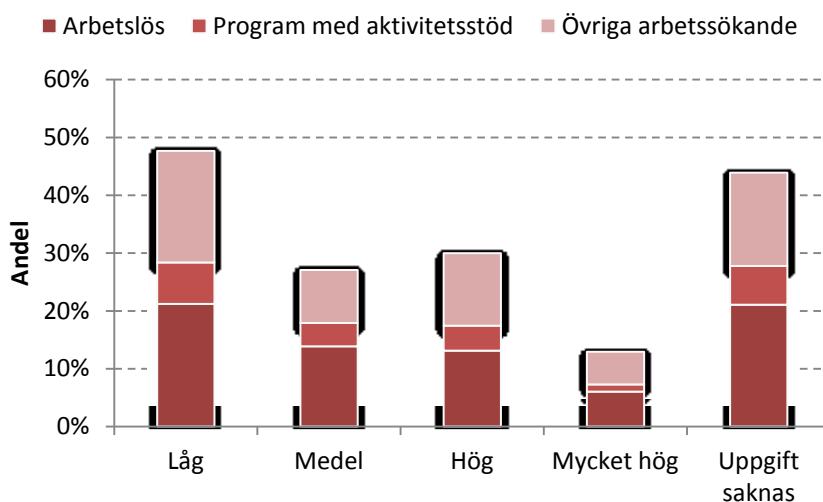

5.3.8 Personer från länder med högt välbefinnande är sällan öppet arbetslösa

Högst andel arbetssökande och andel arbetslösa är det bland de som kommer från ett land med lågt HDI – låga inkomstnivåer, låg läskunnighet med mera. Detta gäller även de som kommer från länder som inte har en klassificering och därmed saknar uppgift. Dessa länder är i huvudsak av karaktären lågt HDI. Det var 21 procent öppet arbetslösa bland de från länder med lågt HDI eller uppgift saknas. Nästan hälften bland de från länder med lågt HDI var arbetssökande medan andelen för personer från länder som saknade klassificering var 44 procent.

För de som kom från ett land med mycket högt HDI var förhållandet annorlunda. Bland dessa var andelen öppet arbetslösa endast 6 procent och andelen arbetssökande 13 procent. Skillnaderna var mindre stora mellan grupperna med medel och högt HDI.

Figur 25 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt HDI (Human Development Index)

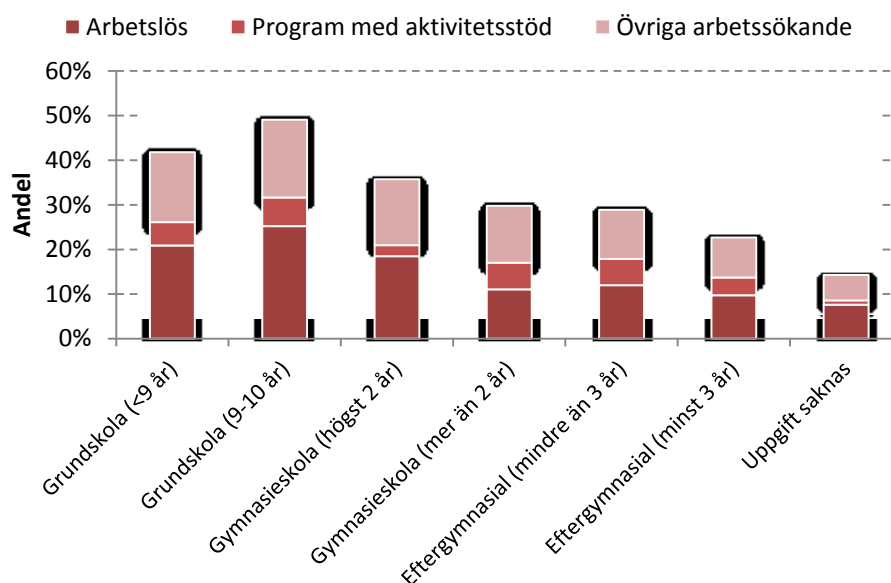

5.3.9 Desto högre utbildningsnivå desto lägre andel arbetssökande

Personer med hög utbildningsnivå är arbetssökande i lägre utsträckning än personer med låg utbildningsnivå. Det var 11 procent som var öppet arbetslösa bland de med minst 2-årig gymnasieutbildning. Motsvarande andel för de med högst grundskoleutbildning var 20 procent.

Det var 23 procent bland de med eftergymnasial utbildningsnivå på minst 3 år som var arbetssökande. Andelen arbetssökande bland de som endast hade läst grundskola var över 40 procent. Se Figur 26 för hur det förhåller sig mellan olika utbildningsnivåer.

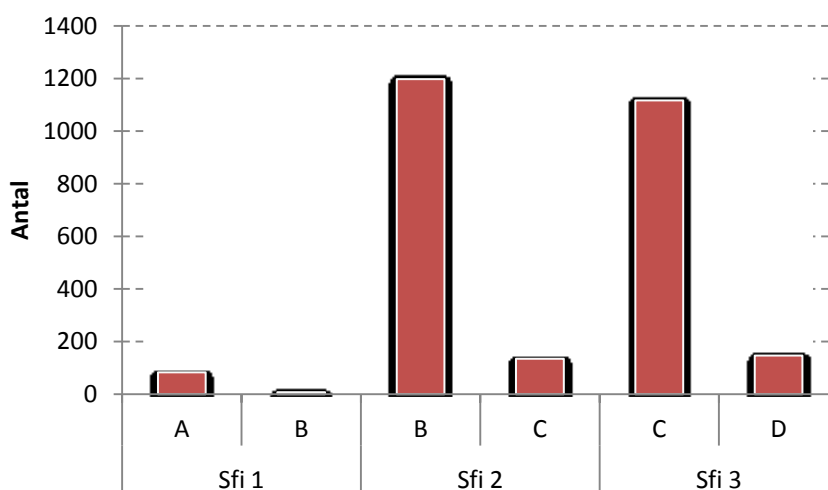
Figur 26 Andel arbetssökande 2010 av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet uppdelat på typ av sökandekategori samt högsta utbildningsnivå

5.4 Studievägar och betyg

Av de som påbörjade sfi-studier våren 2008 gick 91 personer enligt studieväg 1, 1 333 personer gick enligt studieväg 2 och 1 264 personer gick enligt studieväg 3. I figuren nedan visas antalet personer uppdelat efter studieväg och första kursnivå. Det var 83 personer som började på nivå A våren 2008, 1 206 personer nivå B, 1 252 personer nivå C och 147 personer började på nivå D.

Figur 27 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 efter studieväg och första kursnivå

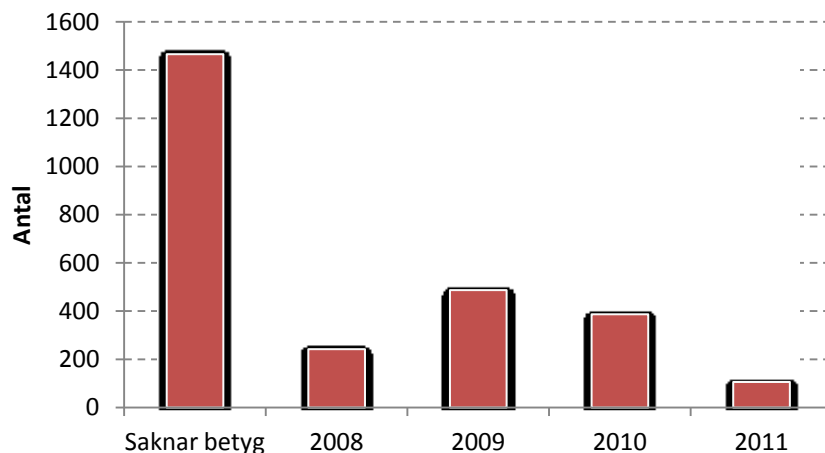

Av de 2 688 personer som påbörjade sina studier första halvåret 2008 hade 43 procent fått minst ett betyg fram till och med år 2010. Av dessa hade 13 procent slutfört en sfi-kurs med betyg på annan ort. Det var totalt sett 340 personer, av de som påbörjade sfi i Stockholm första halvåret 2008, som hade läst på annan ort under åren 2009-2010. Det var 106 personer som hade fått betyg i Stockholm under perioden januari till juni år 2011.

Det var 17 procent som hade betyg i två kurser och 6 procent hade betyg i tre kurser. Året då senaste kursen slutfördes med betyg visas i Figur 28 för de som påbörjade sfi-studier första halvåret 2008. Under perioden kan personerna ha avbrutit sina studier för att sedan påbörja sfi igen. Fram till och med år 2010 ingår även betyg i studier på annan ort. År 2011 ingår endast betyg i Stockholm fram till och med juni 2011.

Det är ingen större skillnad mellan studievägarna avseende hur många som har minst ett betyg. Av de som påbörjade studieväg 1 och 2 hade 48 procent fått minst ett betyg medan motsvarande andel för de som påbörjade studieväg 3 var 42 procent.

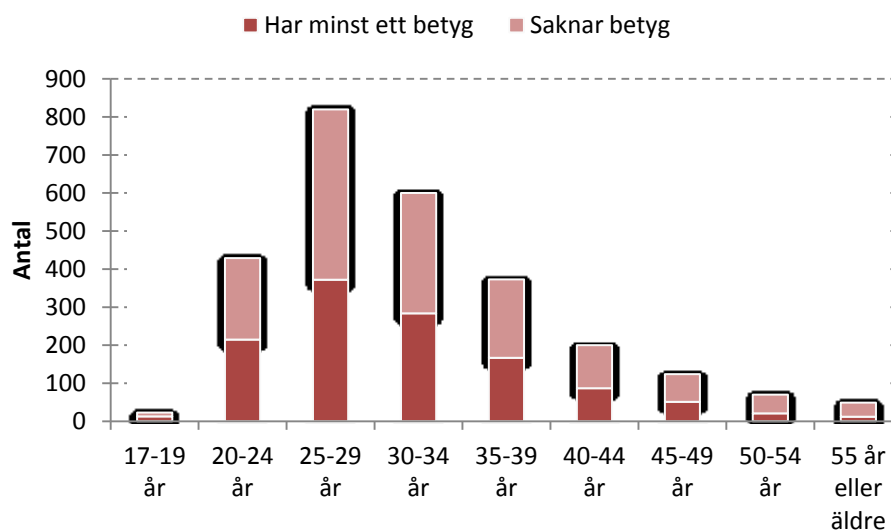
Figur 28 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 efter årtal för senast slutförda kurs med betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

5.4.1 Yngre personer slutför oftare sina studier

De flesta personer som påbörjade sfi första kvartalet 2008 var under 40 år, hela 84 procent. Nästan hälften, 47 procent, var under 30 år. Endast 5 procent av personerna var 50 år eller äldre. Det är även de äldsta som i högst grad saknar betyg, endast 28 procent i denna åldersgrupp har fått betyg. Personer under 25 år har däremot i 50 procent av fallen minst ett betyg. Personer mellan 30 och 49 år hade slutfört sina studier med betyg i 45 procent av fallen.

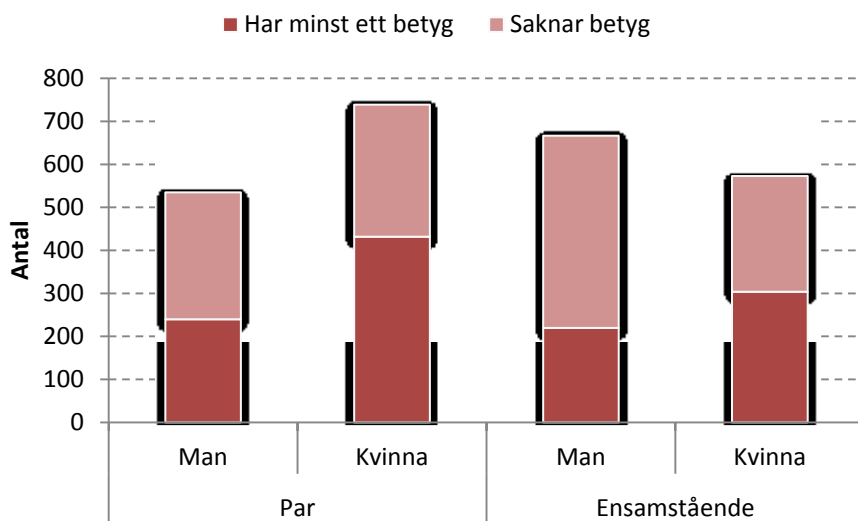
Figur 29 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 efter ålder och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

5.4.2 Kvinnor i parförhållanden slutför sina studier i högst utsträckning

Det var nästan lika många kvinnor som män som påbörjade sfi-studier första halvåret 2008. Kvinnorna slutför dock sina studier i betydligt högre grad jämfört med männen oavsett om de är i parförhållanden eller ensamstående, se Figur 30. Det var 54 procent av kvinnorna som hade betyg i minst en kurs medan männen hade slutfört sina studier i 37 procent av fallen.

Figur 30 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter familjetyp och kön samt om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

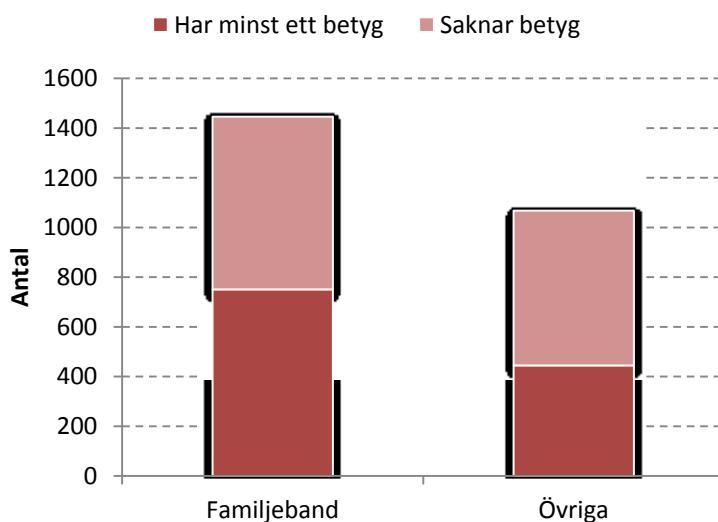
Kvinnor och män i parförhållanden slutför sina studier i högst utsträckning. Det var 58 procent av kvinnorna i parförhållanden som hade slutfört sina studier medan motsvarande andel för ensamstående kvinnor var 53 procent. Män i parförhållanden hade slutfört sina studier i 45 procent av fallen medan ensamstående män var den grupp som i lägst utsträckning hade slutfört sina studier, 33 procent av dem hade blivit minst godkända. En möjlig förklaring till detta kan vara att personer i parförhållanden inte har ensam försörjningsbörda vilket troligtvis medför att de kan lägga mer tid och fokus på studierna.

Personer med barn får betyg oftare jämfört med personer utan barn. Det var 44 procent av personerna som påbörjade sfi första halvåret 2008 som hade minst ett hemmaboende barn. Av dessa hade 50 procent fått betyg. För personer utan barn var motsvarande andel 45 procent.

5.4.3 Personer som har familjeband som grund för bosättning har oftare betyg

De flesta av de som påbörjade sfi under första halvåret 2008 hade familjeband som grund för bosättning i Sverige. Nästan 60 procent hade familjeband som grund för bosättning. Endast 2 procent var flyktingar. I Figur 31 visas fördelningen mellan personer med olika grund för bosättning. I gruppen övriga ingår dels flyktingar, men även personer som hade exempelvis arbete, studier eller skyddsbehov som grund för bosättning. Gruppen som hade familjeband som grund för bosättning hade fått betyg i Stockholm i 52 procent av fallen medan gruppen övriga hade betyg i 42 procent av fallen. Flyktingarna, som endast är en liten del av de som går sfi, hade fått betyg i 67 procent av fallen.

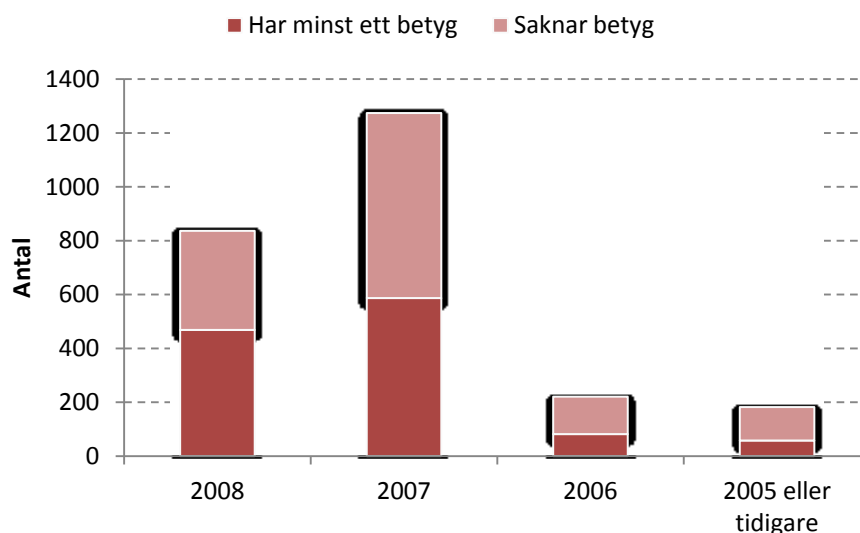
Figur 31 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter grund för bosättning och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

Personer som påbörjar sina studier tätt inpå invandringstidpunkt slutför oftare sina studier

Hälften av de som påbörjade sina sfi-studier hade invandrat år 2007 (avser första folkbokföringen på en kommun). Endast 16 procent hade invandrat år 2006 eller tidigare. Det var en tredjedel som hade invandrat år 2008. Ju kortare tid det gått från det att personen invandrade till det att han/hon påbörjade sina studier desto vanligare är det att personen fått minst ett godkänt betyg. Det var 56 procent av de som invandrade år 2008 som hade fått ett minst ett godkänt betyg. Det var 46 procent av de som invandrade år 2007 som hade fått betyg. Det var 37 procent av de som invandrade år 2006 och 32 procent av de som invandrade år 2005 eller tidigare som hade fått betyg.

Figur 32 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter invandringsår och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

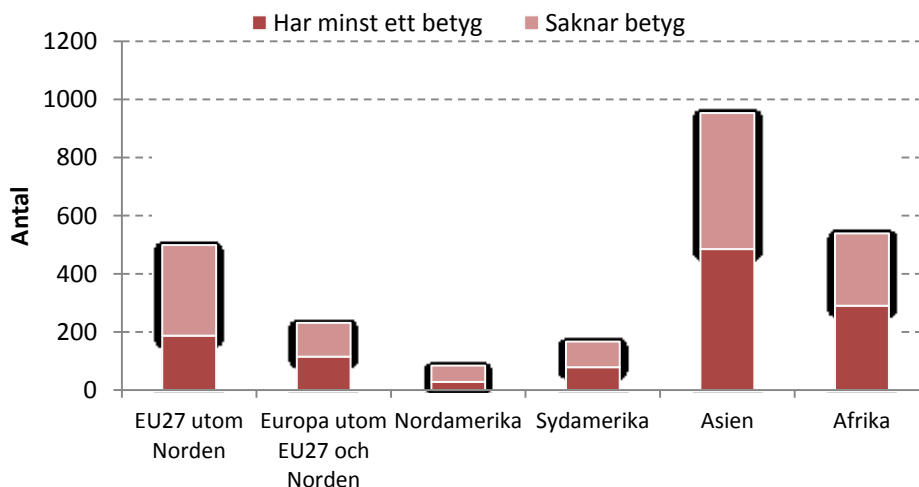

5.4.4 De som i högst utsträckning har betyg är personer som invandrat från ett land med lågt välstånd

En stor majoritet av de som började på sfi första halvåret 2008 hade invandrat från Asien, 38 procent. Det var 22 procent som kom från ett land i Afrika. Totalt sett var således 60 procent av de sfi-studerande antingen från Afrika eller från Asien. Endast ett fåtal personer kom från Norden, 20 procent kom från ett land inom EU och knappt 10 procent kom från övriga Europa (exklusive Norden och EU27). Det var 3 procent av personerna som kom från Nordamerika och 7 procent från Sydamerika. Endast 1 procent kom från Oceanien. I figuren nedan visas antalet sfi-studerande från olika födelselandsgrupper samt hur många av dessa som har fått minst godkänt betyg.

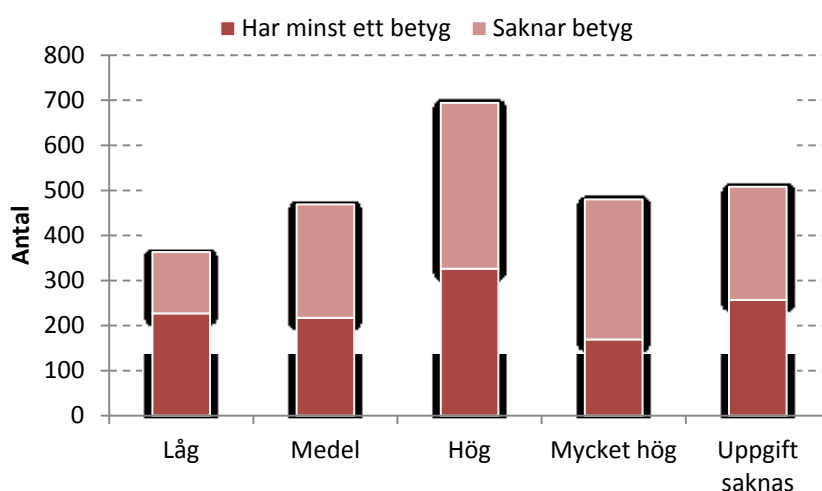
De som fått betyg i lägst utsträckning är personer från ett annat EU-land eller från Nordamerika. Endast 37 procent hade betyg bland de från EU och 33 procent bland de från Nordamerika. Detta beror troligtvis på att dessa personer i högre grad avbryter sina studier för att börja arbeta (se sida 18). Personer från Afrika hade betyg i 54 procent av fallen medan 51 procent av de från Asien hade betyg och 50 procent av de som kom från övriga Europa (exklusive Norden och EU). Personer från Sydamerika hade betyg i 47 procent av fallen.

Figur 33 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter födelselandsgrupp och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

Om man utgår ifrån födelselandets välstånd blir bilden än mer tydlig, se Figur 34. Här visas personernas födelseland uppdelat på HDI (Human Development Index), vilket är ett mått på olika länders välstånd. HDI utgår bland annat ifrån befolkningens inkomstnivåer, läskunnighet och förväntad livslängd. Personer som oftast har ett betyg i sfi kommer från ett land med lågt HDI, 63 procent av dessa har minst ett betyg. De som har betyg i lägst omfattning är de med mycket hög HDI – endast 35 procent av dessa hade ett betyg. Här bör man dock vara medveten om att personer med hög och låg HDI påbörjar olika studievägar. Hela 75 procent av de som kommer från ett land med mycket hög HDI påbörjade studieväg 3 medan motsvarande andel för de som kom från ett land med låg HDI var 33 procent.

Figur 34 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter HDI (Human Development Index) och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

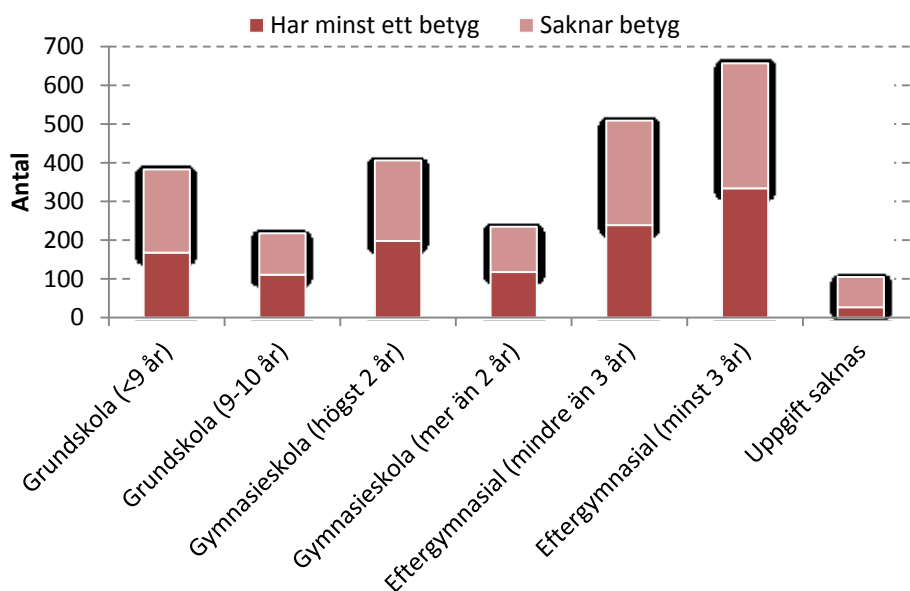

Inga större skillnader på personernas utbildningsnivå om man har betyg eller ej

Det var en fjärdedel av de som påbörjade sfi första halvåret 2008 som endast har en förgymnasial utbildning. Ytterligare en fjärdedel har gymnasial utbildningsnivå. Det är en femtedel som har en eftergymnasial utbildning som är kortare än 3 år och en fjärdedel som har en eftergymnasialutbildningsnivå på minst tre år. Mindre än 5 procent saknar uppgift om utbildning. Personernas utbildningsnivå avser år 2010.

De som har betyg i lägst utsträckning är de som saknar uppgift om utbildningsnivå, endast en fjärdedel av dessa har betyg. Bland de övriga är skillnaderna inte nämnvärt stora. Det var 44 procent av de med en grundskoleutbildning på mindre än 9 år som hade fått ett betyg. Bland de övriga ligger nivån på runt 50 procent.

Figur 35 Antal personer som påbörjade sfi första halvåret 2008 och är kvarboende i landet efter högsta utbildningsnivå och om man har betyg (t.o.m. juni 2011). Personer med betyg från annan ort ingår fram t.o.m. år 2010.

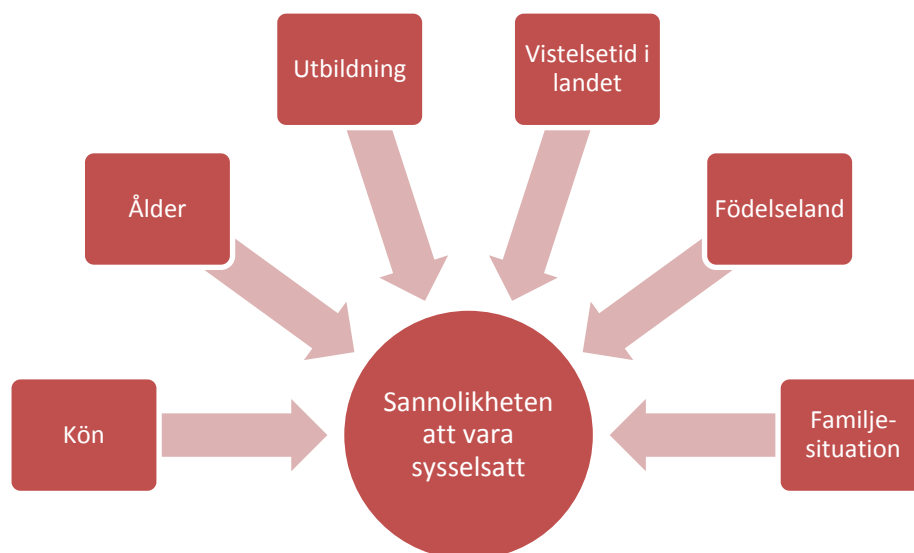

5.5 Sammansatt modell – Sysselsättning och studier

Som en del i utvärderingen av de sfi-studerandes resultat används logistisk regressionsanalys, en statistisk metod som möjliggör studerandet av samband mellan en beroende variabel och ett antal oberoende variabler som antas påverka den beroende variabeln. Metoden lämpar sig väl för analyser där den beroende variabeln är kategorisk och endast kan anta två olika värden. I många fall utgörs även de oberoende variablerna av kategorier, t.ex. "född i Sverige" kontra "inte född i Sverige" eller "man" kontra "kvinna".

Syftet med analysen är att utreda vilken inverkan de sfi-studerandes individuella bakgrundsfaktorer, såsom kön, ålder och utbildning, har på sannolikheten att vara sysselsatt. Är denna sannolikhet högre för manliga sfi-studerande jämfört med kvinnliga? Har personer med utomeuropeisk bakgrund en högre sannolikhet att vara sysselsatt? Det är frågor av denna karaktär som regressionsanalysen syftar till att besvara.

Figur 36 Hypotetisk bild över vilka bakgrundsfaktorer som kan ha inverkan på sannolikheten att vara sysselsatt

Fördelen med denna typ av analys är att den förmår att skatta effekten av en viss bakgrundsvariabel även då hänsyn tagits till övriga bakgrundsfaktorer och eventuell samverkan med dessa. En deskriptiv analys kan exempelvis visa att män i högre grad är sysselsatta än kvinnor, vilket kan leda till slutsatsen att kön har en effekt på sysselsättning. Samtidigt kan analysen visa att högutbildade i högre grad är sysselsatta. Vid kontroll för båda dessa faktorer samtidigt kan det dock visa sig att effekten av kön försvinner eftersom denna är ett resultat av att manliga sfi-studerande i genomsnitt har högre utbildning. Detta exempel tydliggör vikten av att använda bakgrundsfaktorena parallellt i analysen.

I materialet finns en mängd bakgrundsvariabler som är kopplade till personernas egna förutsättningar, såsom kön, ålder och utbildning. Vidare finns variabler som är relaterade till tiden då man studerat sfi, exempelvis vilken studieväg man har gått och huruvida man

har fått ett betyg. Dessa båda typer av bakgrundsvariabler går här igenom i ett försök att utreda vilka som har störst inverkan på resultatet. Den utfallsvariabel som analyseras i modellen är huruvida man är sysselsatt, vilket räknas som ett positivt resultat. I detta fall innebär "sysselsatt" att personerna är sysselsatta eller studerar på gymnasieskola, Komvux, högskola eller deltar i övriga formella studier. Sfi-studier räknas däremot inte som sysselsättning.

Resultatet av den logistiska regressionsanalysen presenteras i form av oddskvoter. En oddskvot kan likställas med en sannolikhet, ett odds, att nå ett positivt resultat. Analysen genererar en oddskvot per grupp och vid redovisningen av resultaten finns alltid en jämförelsegrupp, en referensgrupp. Denna väljs på förhand och de övriga grupperna ställs i relation till denna grupp. Exempelvis innebär oddskvoten 1,5 för svenskfödda sfi-studerande att dessa har en förhöjd sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med utlandsfödda. Ofta är det dock flera faktorer som samverkar och målet är att finna de som starkast påverkar resultatet.

Vid tolkningen av resultaten bör man ha i åtanke att oddskvoten för en viss grupp endast kan tolkas i relation till referensgruppen. När ett flertal grupper jämförs med referensgruppen, exempelvis då de studerande är indelade i flera olika ålderskategorier, är det inte möjligt att utläsa om det finns signifikanta skillnader mellan de övriga grupperna i relation till varandra. Det är alltså endast i relation till just referensgruppen som det är möjligt att dra sådana slutsatser. Denna grupp har alltid oddskvoten 1 och har en ljusare färg i figurerna där resultaten presenteras.

För att se vad som har störst inverkan på om en sfi-studerande är sysselsatt har samtliga insamlade bakgrundsvariabler gått igenom. Vidare finns säkerligen många faktorer som påverkar resultatet, men som inte kan fångas i register. En analys av detta slag ger därför bara, som alltid när modeller används, en förenklad bild av verkligheten.

Mätpunkten för studier och sysselsättning är under år 2009. Resultaten av modellen redovisas för en bakgrunds faktor i taget, men samtliga resultat är framtagna med hänsyn även till övriga bakgrunds faktorer. Även då hänsyn tas till övriga bakgrunds faktorer som utbildning och ålder kvarstår exempelvis en effekt av kön.

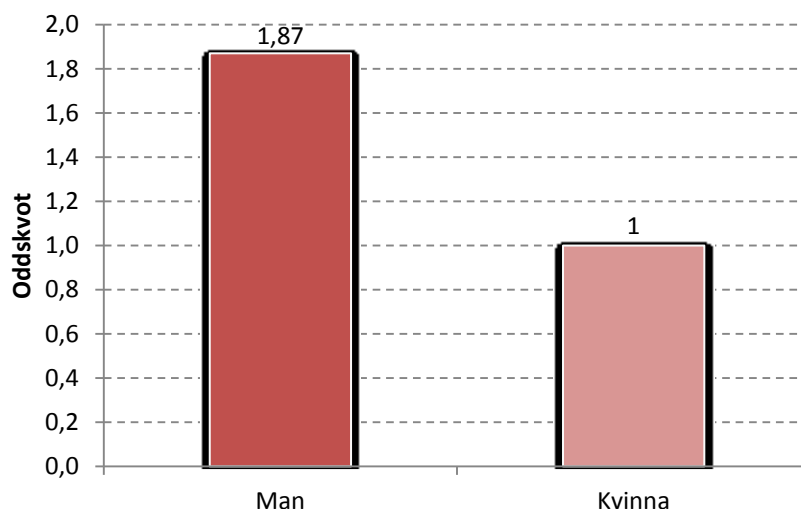
I denna typ av analys är det viktigt att grupperna som jämförs med varandra är relativt stora, detta för att resultaten ska bli robusta och inte alltför påverkbara av slumpmässiga faktorer. Därför kommer gruppindelningen inte att vara på lika fin nivå som i den föregående deskriptiva analysen.

1 351, nära 54 procent, personer i datamaterialet är sysselsatta eller studerar medan 1 163, drygt 46 procent, klassificeras som ej sysselsatta. Definitionen av sysselsättning innefattar även studier och är alltså en vidare definition jämfört med den som använts tidigare. 995 personer är sysselsatta och 525 personer studerande, vilket är fler än de 1 351 som nämndes ovan. Detta beror på att uppgifterna registrerats på ett sätt som gör att vissa individer räknas som både sysselsatta och studerande. Individer som inte är kvarboende i Sverige ingår inte i analysen.

Även om definitionen av begreppet "sysselsättning" inte är exakt densamma som i tidigare delen av rapporten så används kapitel 5.1, som beskriver gruppen sfi-studerande utifrån huruvida de är sysselsatta, som referenspunkt då resultaten från regressionsanalysen diskuteras. Detta i form av hänvisningar till diagram och slutsatser från detta kapitel.

5.5.1 Män är med högre sannolikhet sysselsatta

Figur 37 Oddskvoter fördelat efter kön

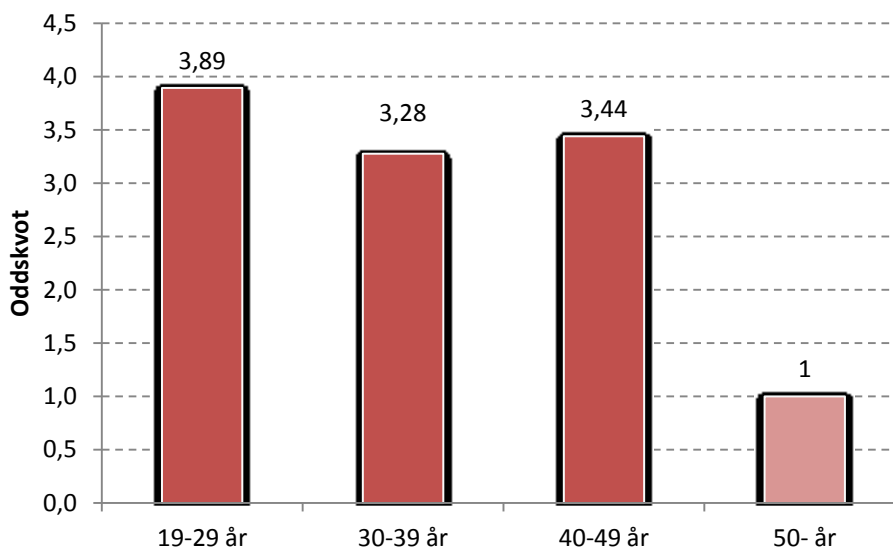
Figur 5 visade att män i högre utsträckning är sysselsatta och med hjälp av regressionsanalysen testas om en sådan skillnad mellan könen är signifikant¹. Analysen visar att det finns en signifikant skillnad mellan grupperna och av oddskvoterna kan utläsas att manliga sfi-studerande med högre sannolikhet är sysselsatta.

Oddskvoterna är inte direkt översättningsbara till sannolikheter, men visar ändå att män har en markant högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med kvinnor. Resultatet ligger alltså i linje med Figur 5 som visar att män oftare är sysselsatta jämfört med kvinnor.

¹ Signifikans innebär att resultatet är statistiskt säkerställt. Genomgående används signifikansnivån 5 %.

5.5.2 De äldsta personerna har betydligt lägre sannolikhet att vara sysselsatta

Figur 38 Oddskvoter fördelat efter ålder

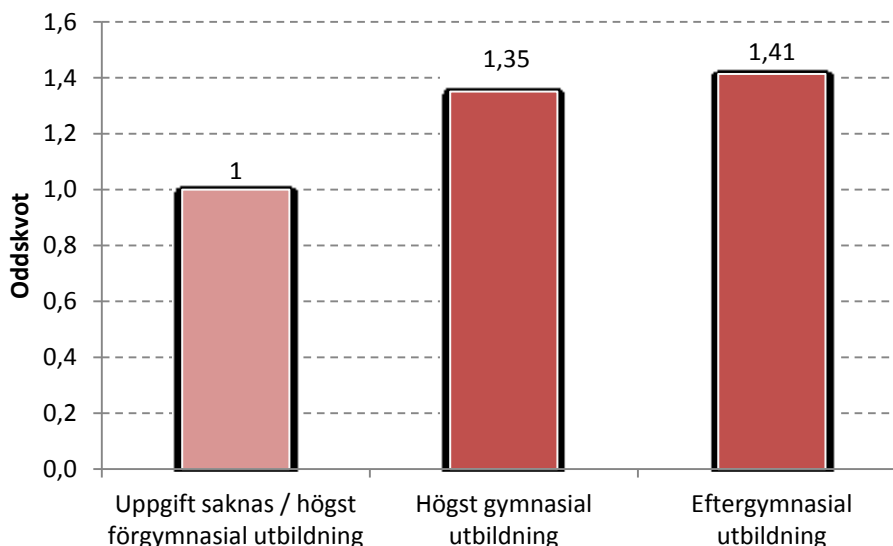
Analysen visar att samtliga åldersgrupper har en betydligt högre sannolikhet att vara sysselsatta i relation till sfi-studerande äldre än 50 år. Oddskvoten är högst för den yngsta åldersgruppen, men även grupperna 30-39 år och 40-49 år har höga oddskvoter. Detta indikerar att gruppen 50- år har betydligt sämre förutsättningar att vara sysselsatta jämfört med övriga åldersgrupper.

Att oddskvoterna är höga för samtliga grupper indikerar att ålder är en betydelsefull faktor för utsikterna att vara sysselsatt. Tabell 2 på s. 53 visar dock att betydelsen av denna variabel inte är lika stark som man kan tro utifrån oddskvoternas storlek. Det råder ingen tvekan om att personer yngre än 50 år har betydligt högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de över 50 år, men i förhållande till övriga bakgrundsfaktorer verkar effekten av ålder inte vara så stark som oddskvoternas storlek ger intryck av.

Resultaten överensstämmer med det som förväntas utifrån Figur 4 som visar att det finns en tendens att sysselsättningen är högre i de yngre åldersgrupperna.

5.5.3 Sfi-studerande med gymnasial och eftergymnasial utbildning lyckas bättre än de med förgymnasial utbildning

Figur 39 Oddskvoter fördelat efter utbildning

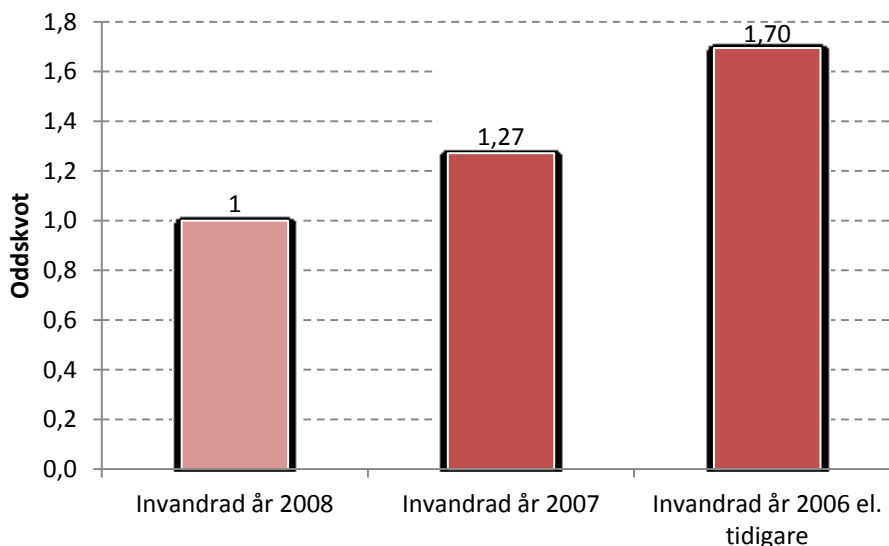
I regressionsanalysen grupperas de sfi-studerande utifrån deras utbildningsnivå, vilket gör att tre grupper bildas – uppgift saknas / högst förgymnasial utbildning, högst gymnasial utbildning samt eftergymnasial utbildning. Personer som saknar uppgift om utbildning bildar en grupp tillsammans med de som har högst förgymnasial utbildning. Figur 11 visar att de som saknar uppgift om utbildning har en sysselsättningsgrad som är jämförbar med de som har förgymnasial utbildning och därav bildar de en gemensam grupp.

Resultaten visar att sannolikheten att vara sysselsatt är högre för sfi-studerande med gymnasial och eftergymnasial utbildning jämfört med de som har förgymnasial utbildning. Skillnaden mellan oddskvoterna för de som har gymnasial respektive eftergymnasial utbildning är marginell och i förhållande till de med förgymnasial utbildning är sannolikheten att vara sysselsatt ungefär lika mycket högre för dessa båda grupper. Båda oddskvoterna ligger kring 1,4 och visar att effekten av utbildning är lägre än effekten av ålder respektive kön.

Dessa resultat överensstämmer relativt väl med Figur 11 som visar att framförallt personer med gymnasial utbildning i högre grad är sysselsatta.

5.5.4 Att ha invandrat tidigare än år 2008 påverkar sannolikheten att vara sysselsatt i positiv riktning

Figur 40 Oddskvoter fördelat efter invandringsår

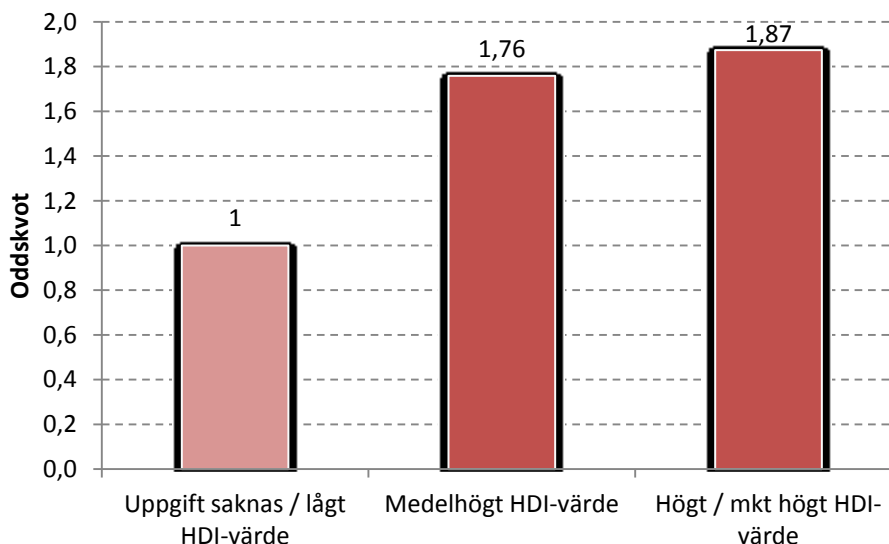
I modellen har olika grupperingar av invandringsår testats, men den enda indelning som gett genomgående signifikanta resultat är den som visas i Figur 40. Här bildar sfi-studerande som invandrat år 2008 en grupp medan invandrade år 2007 och de som invandrat år 2006 eller tidigare grupperas i varsin kategori. Resultaten visar att de som invandrat år 2007 har en något högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de som invandrat så sent som år 2008. Sfi-studerande som invandrat år 2006 eller tidigare har en högre sannolikhet jämfört med de som invandrat år 2008 att vara sysselsatta.

Figur 8 visar att andelen sysselsatta är lägre bland de som har invandrat 2008 eller 2007 medan andelen var ungefär densamma bland de som har invandrat år 2006 eller tidigare. Resultaten är alltså i linje med vad som kan förväntas. Oddskvoterna visar att det framförallt finns en effekt bland de som invandrat år 2006 eller tidigare. Denna grupp har oddskvoten 1,7 medan oddskvoten 1,27 visar att de som invandrat år 2007 inte har lika märkbart högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de som invandrat år 2008. Oddskvoterna visar dock att det är en tydlig fördel att ha vistats en längre tid i landet.

Resultaten visar samma sak som åskådliggjordes i Figur 8 - att personer med längre vistelsetid i landet i högre grad är sysselsatta.

5.5.5 Personer som invandrat från länder med högre välstånd har högre sannolikhet att vara sysselsatta

Figur 41 Oddskvoter fördelat efter hemlandets HDI-värde

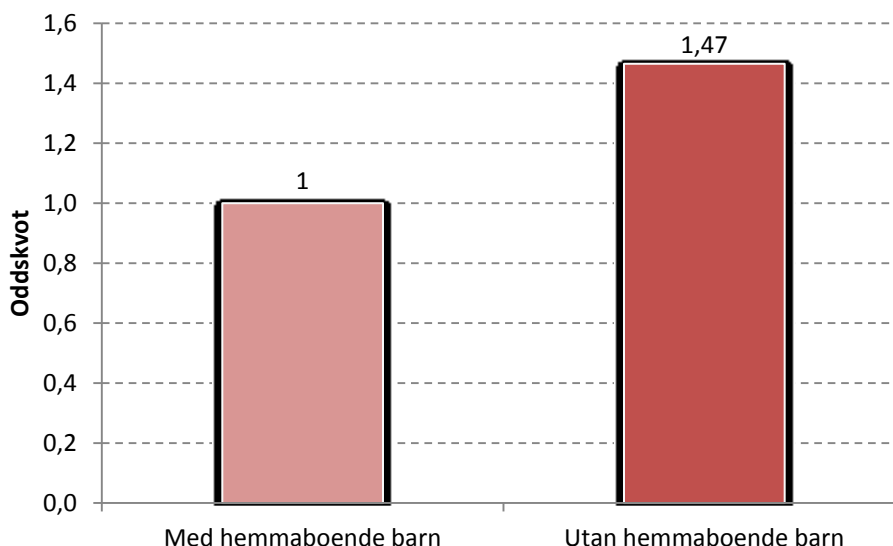
Figur 10 visar att sfi-studerande utan uppgift om hemlandets HDI ofta saknar sysselsättning. Därav grupperas de tillsammans med sfi-studerande vars hemland har ett lågt HDI, en grupp som också har lägre andel sysselsatta än övriga grupper. I modellen testas sedan om det finns en signifikant skillnad mellan denna grupp och övriga två grupper som består av personer med medelhögt respektive högt HDI. Resultaten visar att sfi-studerande med en bakgrund i ett land med medelhögt eller högt HDI med större sannolikhet är sysselsatta vid en jämförelse med personer från länder med lågt HDI eller utan uppgift. Oddskvoten för sfi-studerande från ett land med högt HDI är något högre jämfört med de från ett land med medelhögt HDI, men skillnaden är inte särskilt stor. Oddskvoterna 1,76 respektive 1,87 är relativt höga och visar att effekten av denna bakgrunds faktor är jämförbar med effekten av kön.

Resultaten bekräftar det som Figur 10 visar, att det finns ett positivt samband mellan högt HDI och sysselsättningsgrad.

I modellen har även betydelsen av födelseland testats eftersom Figur 9 visade att det fanns skillnader i sysselsättningsgrad mellan personer från olika världsdelar. Hypotesen som undersöktes var att det finns skillnader mellan grupperna "födda inom Europa" och "ej födda inom Europa", men någon sådan effekt gick inte att fastslå. Även andra indelningar har testats, men utan signifikanta resultat. Troligtvis beror det på att effekten av födelseland snarare är kopplad till landets utvecklingsnivå än dess belägenhet och därav finns ingen renodlad effekt av födelseland kvar när även HDI inkluderas i modellen.

5.5.6 Personer utan hemmaboende barn är med högre sannolikhet sysselsatta

Figur 42 Oddskvoter fördelat efter huruvida man har hemmaboende barn

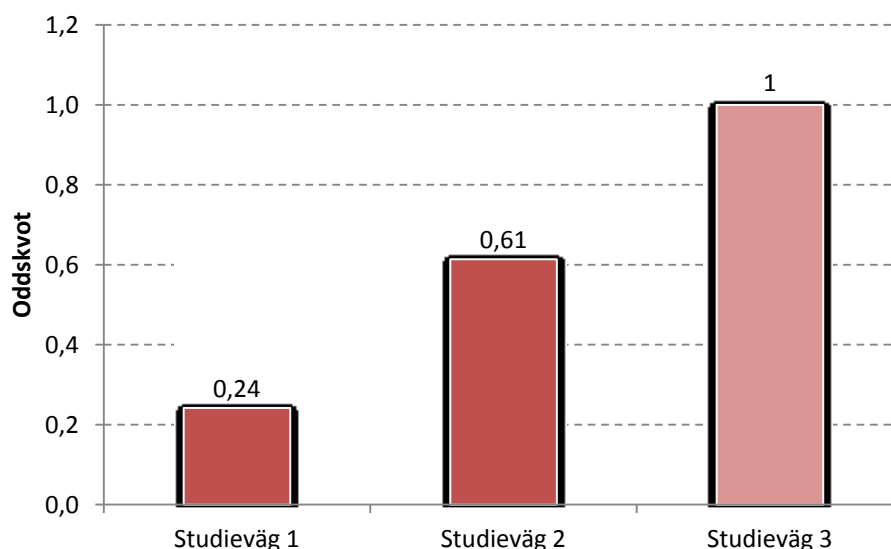
De sfi-studerandes familjesituation är ytterligare en bakgrundsfaktor som kan tänkas påverka utfallet. Figur 6 visar att personer utan hemmaboende barn i högre utsträckning är sysselsatta samtidigt som Figur 14 visar att denna grupp oftare studerar. Detta stämmer överens med resultaten från regressionsanalysen som visar att sfi-studerande utan hemmaboende barn har en högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de som har hemmaboende barn. Oddskvoten 1,47 är i samma storleksordning som de för utbildning, vilket indikerar att dessa bakgrundsfaktorer har en liknande betydelse.

I modellen har ytterligare en dimension i familjesituationen testats, nämligen huruvida man är ensamstående eller ej. Det finns dock ingen signifikant skillnad rörande sannolikheten att vara sysselsatt mellan ensamstående sfi-studerande och de som lever i parförhållanden. Gällande familjesituationen verkar det istället vara huruvida man har hemmaboende barn som har en effekt på utfallet.

Utöver de genomgångna bakgrundsfaktorerna har även variabeln "grund för bosättning" inkluderats. I modellen har då testats om personer som bosatt sig i Sverige av familje- respektive flyktinskäl har en annorlunda sannolikhet att vara sysselsatta gentemot de som haft övriga skäl. Figur 7 indikerar att så kan vara fallet, men modellen visar att denna variabel inte har någon signifikant effekt.

5.5.7 Sfi-studerande som går på studieväg 1 eller 2 har lägre sannolikhet att vara sysselsatta

Figur 43 Oddskvoter fördelat efter sfi-studieväg

Vanligtvis utgörs referensgruppen av den grupp av sfi-studerande som förväntas ha lägst sannolikhet att vara sysselsatta. I detta fall indikerar Figur 3 att personer som går studieväg 1 har lägst sannolikhet att vara sysselsatta. Det är dock väldigt få personer som går denna inriktning, vilket gör att de inte kan utgöra referensgruppen. Därför används istället studieväg 3 som referensgrupp.

Figur 43 visar att personer som läst studieväg 1 eller 2 har en lägre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de som läst studieväg 3. Oddskvoten 0,24 visar att personer som går studieväg 1 har en avsevärt lägre chans att vara sysselsatta i relation till de som går studieväg 3. Även personer på studieväg 2 har en lägre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de på studieväg 3. För att åstadkomma jämförbarhet med effekten av övriga bakgrundsfaktorer är det möjligt att beräkna omvända oddskvoter², vilka är 4,17³ för studieväg 1 och 1,64⁴ för studieväg 2. Dessa värden visar att studievägen är en faktor som har stor betydelse för sannolikheten att vara sysselsatt. Av Figur 3 framkom att personer på studieväg 1 och 2 i lägre utsträckning är sysselsatta, vilket överensstämmer med dessa resultat.

Som tidigare nämnts riktar sig studieväg 1 i huvudsak till personer med kort studiebakgrund som ofta kommer från länder med lågt välstånd. Denna analys tar hänsyn till att personerna på studieväg 1 har lägre utbildningsnivå och kommer från länder med lågt välstånd, men ändå kvarstår en kraftig negativ effekt av att ha läst studieväg 1. Det är

² Erhålls genom att dividera talet 1 med oddskvoten.

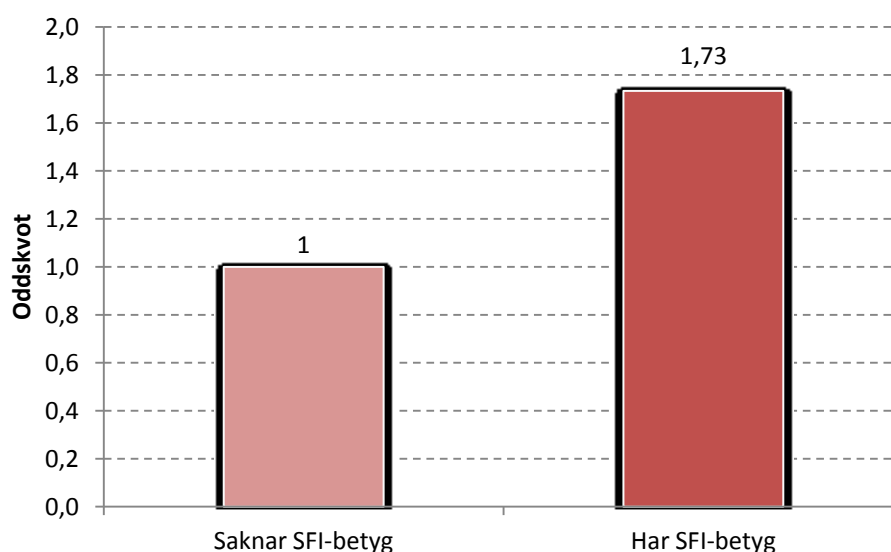
³ $1 / 0,24 \approx 4,17$

⁴ $1 / 0,61 \approx 1,64$

dock tänkbart att dessa sfi-studerande har andra svårigheter som modellen inte förmår att fånga upp, exempelvis lässvårigheter och andra omständigheter som gör att deras förutsättningar är sämre. Det är alltså troligtvis inte studievägen i sig som påverkar sannolikheten att vara sysselsatt, utan troligare att denna studieväg riktar sig till en grupp av personer med särskilda svårigheter som inte går att mäta genom registerstudier av detta slag.

5.5.8 Personer med ett betyg från sfi-studierna har högre sannolikhet att vara sysselsatta

Figur 44 Oddskvoter fördelat efter huruvida man har ett sfi-betyg

Figur 44 visar att personer med ett betyg från sina sfi-studier har en högre sannolikhet att vara sysselsatta jämfört med de personer som inte har erhållit något betyg. Regressionsanalysen visar att det finns en signifikant skillnad mellan dessa grupper och att sannolikheten att vara sysselsatt är högre för de personer som har erhållit ett sfi-betyg jämfört med de som inte gjort det. Oddskvotens storlek, 1,73, visar att effekten är jämförbar med den av hemlandets HDI-värde.

Figur 13 visar att de med minst ett sfi-betyg oftare studerar, vilket räknas som sysselsättning i denna del. Samtidigt visar Figur 2 att de som saknar betyg oftare är sysselsatta. Regressionsanalysen visar dock, som sagt, att sannolikheten att vara sysselsatt eller studerande är högre för de som erhållit ett sfi-betyg när andra bakgrundsfaktorer hållits konstanta.

5.5.9 Utbildningsbakgrunden har störst betydelse för sysselsättningen

Bakgrundsfaktorernas betydelse för utfallet har diskuterats kontinuerligt i detta kapitel, men vid användningen av en logistisk regressionsmodell är det även möjligt att rangordna

variablernas betydelse för utfallet. Datorn gör då en rangordning av variablerna i fallande ordning efter hur stort inflytande de har över utfallet:

Tabell 2 Rangordning av bakgrundsfaktorernas betydelse för utfallet

- 1) Studieväg
- 2) Kön
- 3) HDI
- 4) Har sfi-betyg
- 5) Ålder
- 6) Har ej hemmaboende barn
- 7) Invandringsår
- 8) Utbildningsnivå

Resultaten i Tabell 2 stämmer väl överens med det som visas i Figur 37-Figur 44 då de variabler som uppnådde de högsta oddskvoterna även hamnar högt på listan. Dock finns ett undantag gällande ålder som uppnådde höga oddskvoter, vilka visade att sannolikheten att vara sysselsatt är avsevärt högre för personer i åldersgrupperna 19-49 år jämfört med de äldre än 50 år. Denna effekt kvarstår och sannolikheten att vara sysselsatt är avsevärt högre för personer som är yngre än 50 år. Rangordningen visar dock att effekten av ålder inte är lika stark i jämförelse med övriga bakgrundsfaktorer som oddskvoterna indikerar. Detta beror på att datorn tar hänsyn även till andra faktorer än oddskvoternas storlek då den rangordnar, såsom hur hög osäkerheten i skattningen av oddskvoten är samt hur gruppindelningen har gjorts. Då dessa faktorer vägs samman visar resultaten att det finns en förhöjd sannolikhet för de yngre sfi-studerande att vara sysselsatta, men att effekten inte är så stark i jämförelse med övriga bakgrundsfaktorer som oddskvoten visar.

Av de individuella bakgrundsfaktorerna är det framförallt kön, hemlandets HDI-värde och ålder som påverkar utfallet. Av faktorerna som är relaterade till tiden då man studerat sfi har framförallt studievägen betydelse för utfallet. Denna slutsats är dock med reservation för att modellen inte förmår att kontrollera för vissa faktorer som säkerligen är avgörande för att personerna som går studieväg 1 har så låg sannolikhet att vara sysselsatta. Det kan handla om personens kunskaper i svenska vid kursstarten och andra bedömningar avseende personens förutsättningar att nå målen.

Vilken studieväg personerna går beror i hög grad på personernas tidigare studiebakgrund. Sfi 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och Sfi 3 till dem som är vana att studera. Om studievägen exkluderas ur modellen så blir istället utbildningsnivån den faktor som har störst betydelse för utfallet. Detta beror troligtvis på att utbildningsnivå och studieväg är så tätt sammanlänkade att effekten av utbildningsnivå i princip försvinner då även studieväg inkluderas i modellen.

5.5.10 Sannolikheten att vara sysselsatt

Oddskvoter är användbart för att presentera resultatet på ett överskådligt vis eftersom det är möjligt att göra jämförelser som är oberoende av skalor. Ett annat mått som ofta används vid logistisk regressionsanalys är relativa sannolikheter för olika grupper. Utifrån resultaten är det möjligt att räkna ut sannolikheten, som alltid varierar mellan 0 % och 100 %, för olika grupper av sfi-studerande att vara sysselsatta.

Tabell 3 Skattad sannolikhet att vara sysselsatt för personer utifrån betyg i sfi

Typperson	A	B
Kön	Kvinna	Kvinna
Ålder	19-29 år	19-29 år
Utbildningsnivå	Eftergymnasial	Eftergymnasial
HDI-värde	Högt	Högt
Invandringsår	2007	2007
Hemmaboende barn	Nej	Nej
Studieväg	3	3
Har sfi-betyg	Ja	Nej
Sannolikhet att vara sysselsatt	76,7%	65,4%

I Tabell 3 visas de skattade sannolikheterna för två personer i materialet som har samma värden på bakgrundsvariablerna, men med skillnaden att den ena har ett sfi-betyg medan den andra inte har erhållit något sådant.

Den skattade sannolikheten att vara sysselsatt för typperson A, som har ett sfi-betyg, är 76,7 %. För typperson B, utan sfi-betyg, är samma sannolikhet 65,4 %. Med hjälp av dessa mått kan den relativa sannolikheten att vara sysselsatt för en person som har ett sfi-betyg jämfört med en person som saknar betyg beräknas. Den relativa sannolikheten är i detta fall 1,17, vilket innebär att för en person med ett sfi-betyg är sannolikheten att vara sysselsatt 1,17 gånger högre än för en person som saknar sfi-betyg. Denna siffra gäller enbart då uppsättningen av värden på bakgrundsfaktorer ser ut som i Tabell 3, men ger ändå en bild av betydelsen av att ha ett sfi-betyg.

Tabell 4 Skattad sannolikhet att vara sysselsatt för två personer från vitt skilda bakgrunder

Typperson	C	D
Kön	Man	Kvinna
Ålder	19-29 år	19-29 år
Utbildningsnivå	Eftergymnasial	Förgymnasial
HDI-värde	Högt	Lågt
Invandringsår	2006 el. tidigare	2008
Hemmaboende barn	Nej	Ja
Sannolikhet att vara sysselsatt	82,5%	27,7%

Tabell 4 visar hur den skattade sannolikheten skiljer sig åt för två slumpmässigt valda personer i datasetet med skilda uppsättningar av värden på bakgrundsvariablerna. Genomgången av oddskvoterna som modellen genererat har visat vilka variabler som har en positiv effekt på sannolikheten att vara sysselsatt. Tabell 4 visar den skattade sannolikheten för två typpersoner, där person C har en mer "fördelaktig" sammansättning

av värden på bakgrundsvariabler medan person D har en mindre fördelaktig sammansättning. Typperson C är en man i åldern 19-29 år med eftergymnasial utbildning och utan hemmaboende barn. Han kommer från ett land med högt HDI-värde och invandrade år 2006 eller tidigare. Enligt modellen har han en sannolikhet på 82,5 % att vara sysselsatt. Typperson C är en kvinna i åldern 19-29 år med förgymnasial utbildning och hemmaboende barn. Hon kommer från ett land med lågt HDI-värde och invandrade år 2008. Modellen beräknar hennes sannolikhet att vara sysselsatt till 27,7 %.

Sannolikheten att vara sysselsatt är alltså cirka 3 gånger högre⁵ för typperson C jämfört med typperson D. Detta exempel visar att personerna, beroende på sin bakgrund, kan ha vitt skilda förutsättningar att lyckas.

Observera att sannolikheterna i Tabell 4 är beräknade oberoende av studieväg och huruvida personerna har fått sfi-betyg eller ej. Dock används samma modell som refererats till tidigare i kapitlet vid beräkningen.

5.5.11 Att analysera vilka variabler som påverkar sannolikheten att vara arbetslös har inte varit möjligt

Vi har även gjort försök att konstruera en modell för att utreda vilka faktorer som påverkar sannolikheten att vara arbetslös. Detta har dock varit resultatlöst eftersom det inte varit möjligt att generera signifikanta resultat som har varit möjliga att tolka på ett begripligt sätt.

⁵ $82,5 / 27,7 \approx 2,98$

6 Del 2 - Uppföljningsenkät till sfi-studerande

6.1 Bakgrund

I del 1 har registerdata använts för att kartlägga och beskriva studerande som påbörjat en sfi-utbildning år 2008. I del två har ett urval av studerande (som påbörjat sfi-studier 2008) fått en uppföljningsenkät med frågor om deras bakgrund, nuvarande sysselsättning samt frågor om vilken nytta de haft av sina sfi-studier.

Fördelen med denna kompletterande ansats (enkätundersökning) är att kunna fördjupa uppgifterna från registerdelen och ställa mer specifika frågor till målgruppen som är intressanta för studiens syfte. Fördelen är också att kunna samla in mer aktuella uppgifter gällande personernas sysselsättning och studier än vad som är möjligt i en registerstudie med den eftersläpning som finns i registeruppgifter. En begränsning med urvalsundersökningar är dock, till skillnad från registerstudier, svårigheten att få samtliga personer i urvalet att besvara undersökningen vilket gör att en enkätundersökning alltid innehåller ett visst bortfall som innebär olika typer av skattningsfel. För att uppföljningen av de sfi-studerande ska bli så fullständig som möjligt utgör analyserna från registerstudien, enkätundersökningen tillsammans med regressionsanalysen en förhoppningsvis så komplett uppföljning av målgruppen sfi-studerande som är möjlig.

6.2 Metod och genomförande

För att kunna besvara de mer specifika frågeställningar som Arbetsmarknadsförvaltningen haft har undersökningen genomförts som en enkätundersökning. Undersökningen har genomförts som en urvalsundersökning till ett obundet slumpmässigt urval av 600 personer som fanns inskrivna för sfi-studier under första hälften av år 2008. Totalt i populationen fanns vid tillfället 2 688 personer.

Deltagarna informerades via ett följebrev om vart de kunde vända sig med frågor eller synpunkter i samband med undersökningens genomförande. Under dagtid fanns också personal och ansvarig projektledare tillgängliga per telefon.

Enkäten med följebrev skickades ut under vecka 38 år 2011 och efter tre skriftliga påminnelser genomfördes en telefonuppföljning.

6.2.1 Frågeformulär

Enkäten utformades i samråd mellan uppdragsgivaren och leverantören (se bilaga 1). I enkäten lämnades stora möjligheter för de studerande att med egna ord lämna synpunkter vilka sammanfattas i bilaga 2.

6.2.2 Statistisk säkerhet i undersökningen

Genom att undersökningen är en urvalsundersökning och inte en totalundersökning finns en viss statistisk osäkerhet inbyggd i resultaten. När man gör skattning för hela populationen studerande (som påbörjat sfi-studier 2008) från urvalet måste procenttalen omges med en osäkerhetsmarginal på cirka ± 3 procentenheter (95-procentigt konfidensintervall). Om man vill jämföra resultatet för hur olika grupper svarat (exempelvis skillnad

mellan män och kvinnor) kan en ungefärlig tumregel vara att skillnaden mellan grupperna ska ligga runt $\pm 6-8$ procentenheter för att vara statistiskt säkerställd. Observera att följande felmarginaler inte tar hänsyn till undersökningens bortfall.

6.2.3 Svarsfrekvens och bortfall

När de utvalda personerna kontaktas påträffades ett antal personer som felaktigt ingick i registret. Det var bland annat personer som flyttat utomlands, avlidit eller av andra anledningar ska exkluderas ur urvalet. Dessa personer är att betrakta som urvalsfel och utgår ur populationen. När dessa personer borträknats från de ursprungliga 600 personerna återstod 498 personer i det faktiska urvalet. Undersökningen till de sfi-studerande har innehållit betydligt högre andel registerfel än vad som är vanligt i andra uppföljningsenkäter av liknande slag. Som exempel hade drygt 30 procent av personerna i urvalet en c/o-adress vilket är en högre andel än i "normalfallet". I de fall personerna flyttat från Stockholms stad har nya adresser sökts upp men i de fall personerna inte längre finns kvar i Sverige uppstår alltså ett registerfel och personen utgår ur populationen. Av de 498 personer som ingår i nettourvalet besvarade 266 personer enkäten vilket innebär en svarsfrekvens för undersökningen på **53 procent**.

Individbortfall

Två typer av bortfall förekommer i undersökningen, individbortfall och internt bortfall. Individbortfall innebär att personer i urvalet som gavs möjlighet att besvara undersökningen inte har gjort det (232 personer). En svårighet i påminnelsearbetet har varit att enbart 35 procent av de som skulle telefonpåminnas haft ett telefonnummer (vilket är betydligt lägre än vid liknande undersökningar). Vid en kontroll av bortfallet visar dock resultatet att det inte finns några snedvridningar i bortfallet vad gäller kön, ålder och civilstånd. Undersökningen ger med andra ord god representativitet sett till nedanstående bakgrundsvariabler. Nedan presenteras en tabell där urvalets fördelning jämförs med fördelningen bland de svarande.

Bakgrundsvariabel	Proportion i urvalet	Proportion bland svarande
Kvinna	54%	55%
Man	46%	45%
17-29 år	31%	29%
30-44 år	55%	56%
45-54 år	11%	13%
55 år eller äldre	3%	3%
Gift	40%	43%
Ogift	20%	17%
Skild	10%	9%
Änka/änkling	1%	0%
Okänd	29%	31%
1A	4%	2%
1B	1%	1%
2B	42%	47%
2C	6%	5%
3C	43%	42%
3D	5%	4%

Internt bortfall

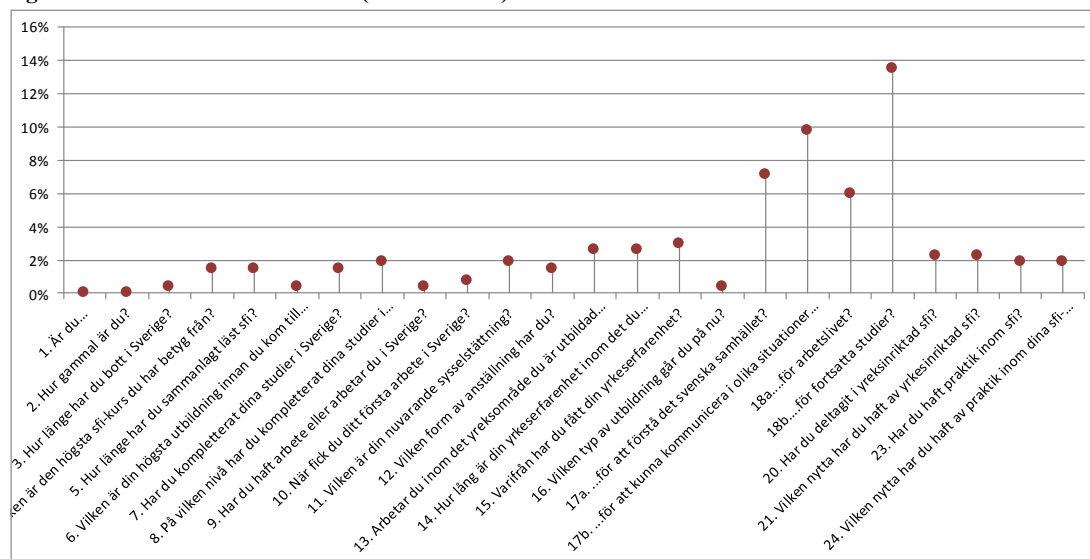
Internt bortfall innebär att frågor i enkäten lämnas helt obesvarade. Medelbortfallet för de enskilda frågorna i enkäten är lågt (tre procent). De frågor i undersökningen med högst internt bortfall är;

- Vilken nytta tycker du att du har haft av dina sfi-studier för att förstå det svenska samhället?
- I vilken utsträckning tycker du att dina sfi-studier förberett dig för fortsatta studier?

Det låga interna bortfallet innebär att kvaliteten på svaren i undersökningen är mycket god och att frågorna har upplevts som relevanta för respondenterna att besvara.

Följande diagram redogör för det interna bortfallet för respektive fråga i enkäten.

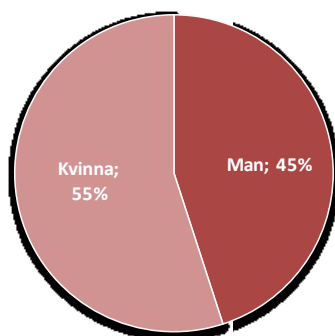
Figur 41 Internt bortfall i enkäten (tomma rutor).

6.3 De svarandes bakgrund

Av de som besvarat uppföljningsenkäten är 55 procent kvinnor och 45 procent är män. Denna fördelning stämmer väl överens med hur fördelningen bland de inskrivna sfi-studerande såg ut år 2008.

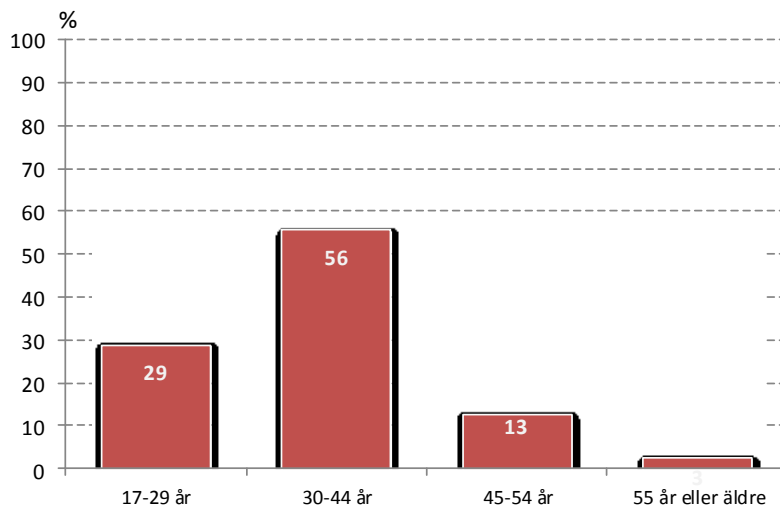
Figur 42 Fördelning män kvinnor bland de svarande (%).

En majoritet av de svarande är mellan 30-44 år (56 procent) och därefter 17-29 år. Av de svarande är 16 procent 45 år eller äldre.

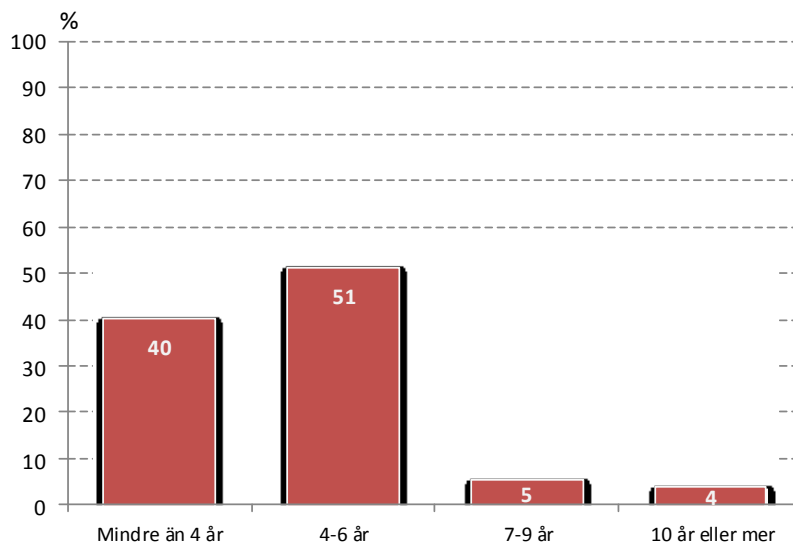
Det är en något högre andel män i ålder 30-44 år som besvarat enkäten medan det istället är en högre andel kvinnor bland de yngre svarande (17-29 år). Medelåldern bland de svarande i undersökningen är för männen 36 år och för kvinnorna 35 år.

Figur 43 Åldersfördelning (grupperad) bland de svarande (%).

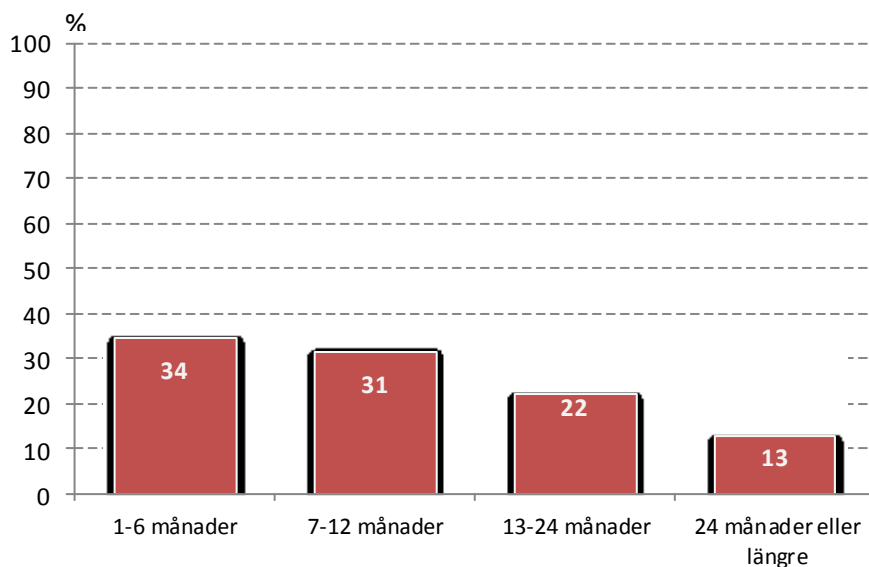
En majoritet av de svarande (51 procent) har bott i Sverige 4-6 år. Det är dock viktigt att tänka på att vid tiden för studierna som följs upp i denna undersökning (år 2008) hade samma grupp svarande bott mindre än fyra år i Sverige. Likaså var den svarsgrupp som nu uppger att de bott mindre än fyra år i Sverige år 2008 relativt nyanlända till Sverige då de påbörjade sin sfi-utbildning 2008.

Figur 44 De svarandes vistelsetid i Sverige (%).

I enkäten ställdes frågan hur länge intervjupersonerna sammanlagt läst sfi och vanligast är att de studerat upp till ett år (65 procent). 22 procent har studerat sfi mellan ett och två år och 13 procent har studerat sfi två år eller längre.

Figur 45 Hur länge har du sammanlagt läst sfi (%).

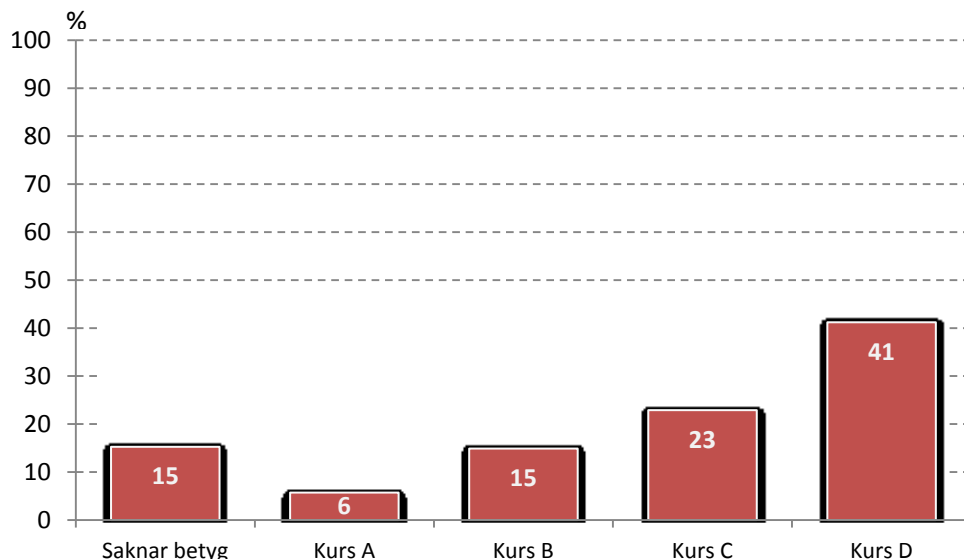

En majoritet av de svarande (41 procent) uppger att de har betyg från den högsta sfi-kursen, D-nivå medan 15 procent uppger att de helt saknar betyg från någon sfi-kurs.

Det är något vanligare att männen i undersökningen uppger att de inte har slutfört sina sfi-studier (saknar betyg) jämfört med kvinnorna. Av männen uppger 19 procent att de saknar betyg från sfi vilket kan jämföras med 13 procent av kvinnorna som uppger detsamma. Det är även vanligare att kvinnorna har betyg från en D-kurs (47 procent jämfört med 35 procent av männen). Det är också en större andel av de yngre (17-29 år) som har betyg från en D-kurs än bland de äldre.

Observera att de personer som besvarat uppföljningsenkäten kan ha kompletterat sina sfi-studier från 2008 och betygen behöver alltså inte avse den studiekurs som påbörjades år 2008.

Figur 46 Vilken är den högsta sfi-kurs du har betyg från (%).

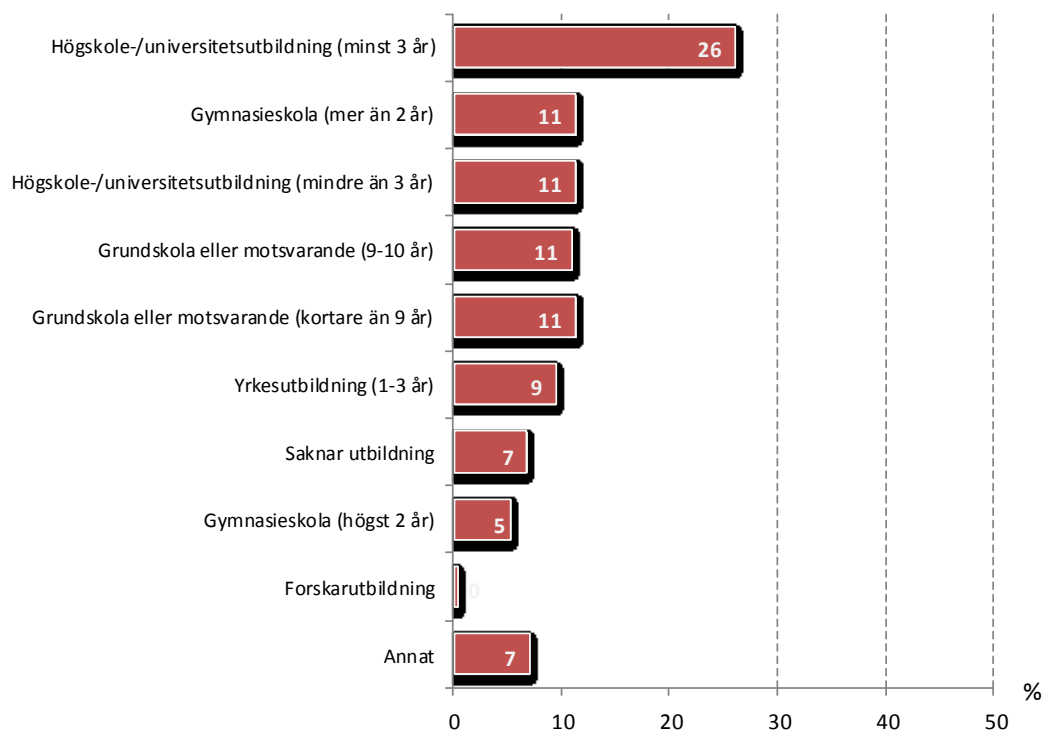

6.3.1 De svarandes utbildningsnivå

I enkäten ställdes frågan om personernas högsta utbildning innan de kom till Sverige. 26 procent uppger att de har studerat på högskole-/universitetsnivå (minst tre år). Resultatet visar i övrigt en jämn fördelning mellan olika utbildningsnivåer. Enbart sju procent av de svarande uppger att de helt saknade utbildning innan deras sfi-studier.

Resultatet visar små skillnader vad gäller utbildningsnivå mellan män och kvinnor. Det är dock något mer vanligt att ha en akademisk examen (på minst tre år) i gruppen 30-34 år och bland personer som är 55 år och äldre än i gruppen 45-55 år.

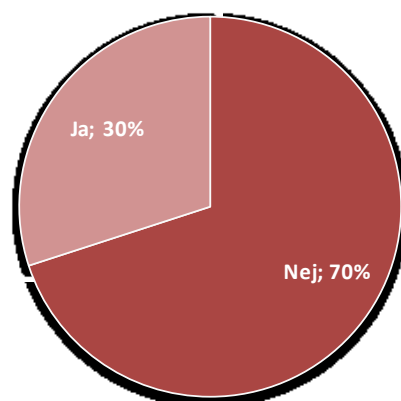
Figur 47 Vilken är din högsta utbildning innan du kom till Sverige (%).

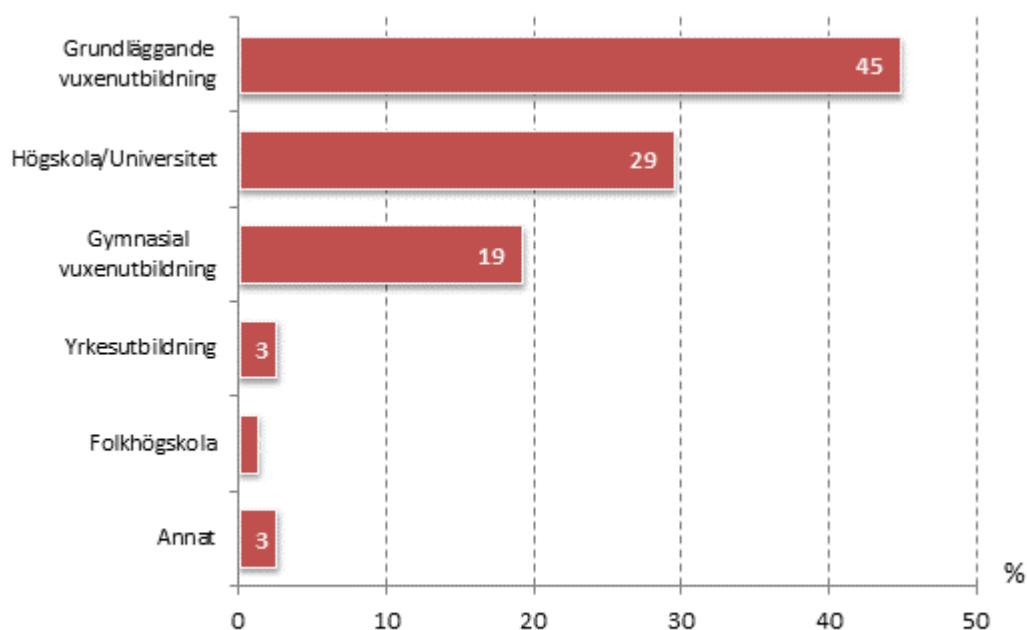
I uppföljningsenkäten framkommer att 30 procent av de svarande har kompletterat sin tidigare utbildning med en annan utbildning i Sverige. Vanligast är att komplettera studierna genom en grundläggande vuxenutbildning. Av de som kompletterat sina studier uppger 45 procent att de studerat en grundläggande vuxenutbildning och 29 procent har kompletterat sina studier på högskole-/universitetsnivå.

Det är vanligare bland männen i undersökningen att komplettera sina studier på högskole-/universitetsnivå än bland kvinnorna. 41 procent av männen uppger att de kompletterat sina studier på högskola-/universitet jämfört med 20 procent av kvinnorna.

Figur 48 Har du kompletterat dina studier i Sverige? (%).

Figur 49 På vilken nivå har du kompletterat dina studier i Sverige? – bland personer som kompletterat sina studier i Sverige? (%).

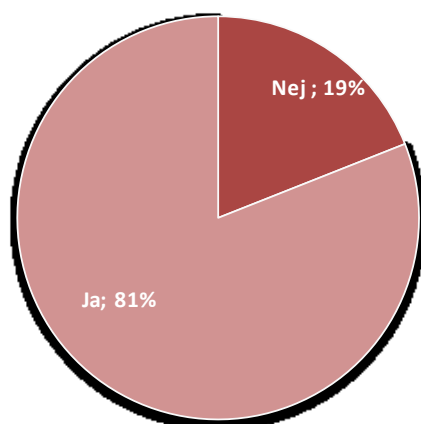
6.4 Arbetserfarenhet

I den tidigare registerstudien presenterades sysselsättningsgraden för de som påbörjat sfi-utbildning 2008 så som den såg ut år 2009. I enkätuppföljningen ställdes också frågan

om sysselsättning för att mäta i vilken utsträckning de som påbörjat sfi första delen av 2008 arbetar eller tidigare har arbetat i Sverige. Frågan formulerades för att kunna fånga både de personer som vid undersökningens tidpunkt har ett arbete och de som haft men inte längre har ett arbete. I gruppen framkommer att en övervägande majoritet av de svarande (81 procent) har eller har haft arbete i Sverige någon gång.

Det är något vanligare att männen i undersökningen har eller har haft arbete än bland kvinnorna (85 procent av männen vilket kan jämföras med 78 procent av kvinnorna).

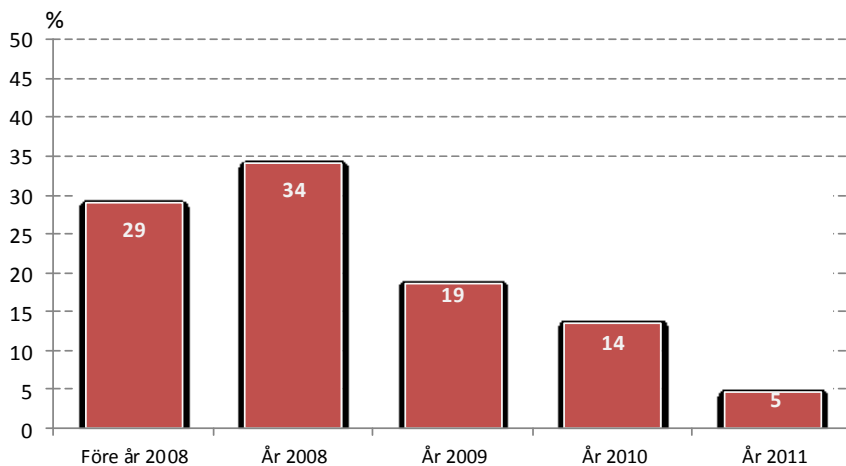
Figur 50 Har du haft arbete eller arbetar du i Sverige? (%).

På uppföljningsfrågan om när de svarande fick sitt första arbete i Sverige uppger 34 procent att de fick arbete under år 2008 alltså samma år som de påbörjade sina sfi-studier. Att få ett arbete kan alltså vara en anledning till att flera av de som påbörjade sina sfi-studier år 2008 inte erhållit ett slutbetyg från kursen (se avsnitt 2.1 Studievägar och betyg).

29 procent av de svarande uppger att de fick arbete före år 2008 och 19 respektive 14 procent uppger att de fick arbete år 2009 och 2010. En relativt liten andel (fem procent) uppger att de fått arbete under år 2011. Uppgifterna redogör alltså för när de som påbörjade sfi under 2008 fick sitt första arbete i Sverige. Detta resultat visar alltså inte hur de svarandes nuvarande arbetssituation ser ut vilket presenteras i figur 52.

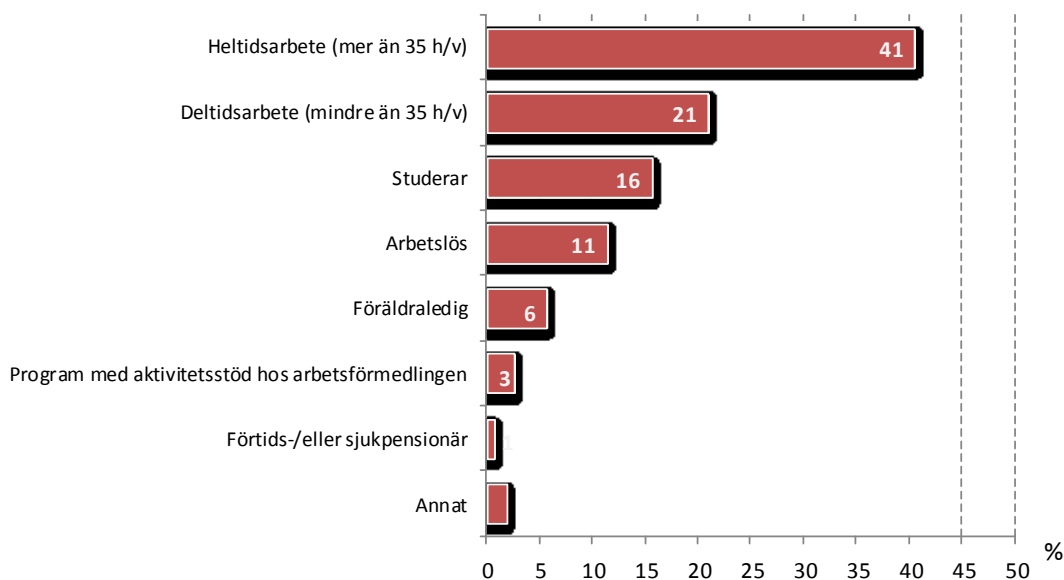
Figur 51 När fick du ditt första arbete i Sverige? (%).

Nuvarande sysselsättning

Tidigare resultat redogjorde för huruvida de svarande som påbörjat sfi-utbildning år 2008 någon gång under sin tid i Sverige har haft arbete. Resultatet visade att 81 procent har eller ha haft arbete i Sverige. På frågan om nuvarande sysselsättning sjunker dock arbetsfrekvensen något. 62 procent uppger att de idag arbetar hel- eller deltid.

Figur 52 Vilken är din nuvarande sysselsättning? (%).

Resultatet om nuvarande sysselsättning visar vidare att 16 procent av de som påbörjade sfi-studier år 2008 nu studerar och 11 procent är arbetslösa medan sex procent uppger

att de är föräldralediga. Enbart tre procent uppger att de deltar i program med aktivitetsstöd hos arbetsförmedlingen.

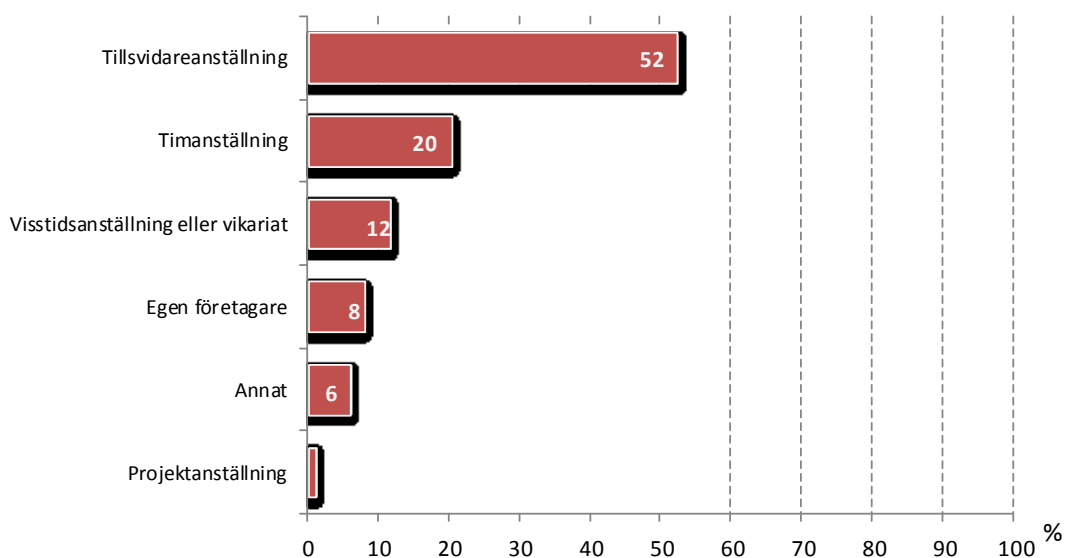
Det är vanligare att männen arbetar heltid medan kvinnorna i högre utsträckning uppger att de har en deltidsanställning. Det är även vanligare att kvinnorna studerar (22 procent jämfört med 9 procent av männen). Sett till andelen arbetslösa finns ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor. Bland de arbetslösa är 13 procent män jämfört med tio procent kvinnor. Vid en analys av gruppen arbetslösa är dock gruppen 55 år och äldre kraftigt överrepresenterad. I gruppen 55 år och äldre uppger 43 procent att de är arbetslösa jämfört med 11 procent av övriga svarande. Det är dock viktigt att understryka att det är mycket få svarande i gruppen 55 år och äldre.

6.4.1 Nuvarande arbetssituation - bland de som arbetar hel- eller deltid

I uppföljningsenkäten ställdes frågor om anställningsgrad och om de svarande arbetar inom det yrkesområde de är utbildade inom. Bland de som idag arbetar har drygt hälften en tillsvidare anställning medan 20 procent har en timanställning. 12 procent har en visstidsanställning eller ett vikariat och åtta procent uppger att de är egenföretagare. Bland de sex procent som uppger en "annan" form av anställning framkommer (av de öppna svaren) bland annat att man är provanställd.

Det är vanligare att kvinnorna i undersökningen är timanställda (29 procent jämfört med 12 procent av männen) medan männen å andra sidan i högre utsträckning har en tillsvidareanställning (67 procent jämfört med 38 procent av kvinnorna).

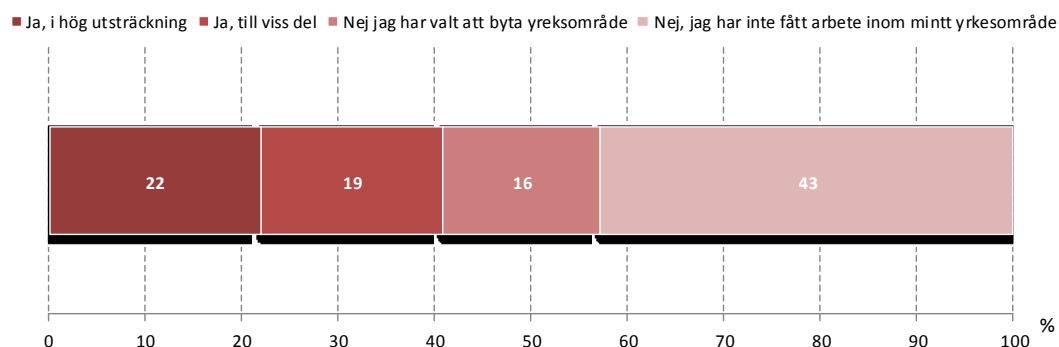
Figur 53 Vilken form av anställning har du? (%).

Intressant att studera är huruvida de som 2008 studerade sfi och idag arbetar har arbete inom det yrkesområde de är utbildade till. Resultatet visar att 41 procent i någon utsträckning har ett jobb inom sitt utbildningsområde medan 16 procent själva valt att byta

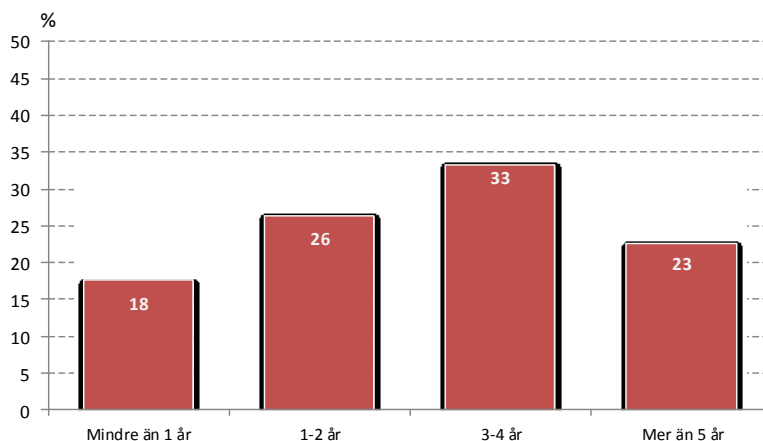
yrkesbana medan 43 procent inte fått arbete inom sitt eget yrkesområde. Det är vanligare att männen i undersökningen arbetar inom det yrkesområde de är utbildade till än att kvinnorna gör det. 30 procent av männen uppger att de i hög utsträckning arbetar inom "sitt" yrkesområde jämfört med 14 procent av kvinnorna som uppger detsamma.

Figur 54 Arbetar du inom det yrkesområde du är utbildad till? (%).

På frågan om hur lång yrkeserfarenhet de svarande har för sitt nuvarande arbete visar resultatet att de har relativt kort yrkeserfarenhet. 44 procent uppger att de har upp till två års erfarenhet och 33 procent att de har 3-4 års erfarenhet. Drygt en av fem uppger att de har mer än fem års yrkeserfarenhet inom det de arbetar idag.

Figur 55 Hur lång är din yrkeserfarenhet inom det du arbetar med idag? (%).

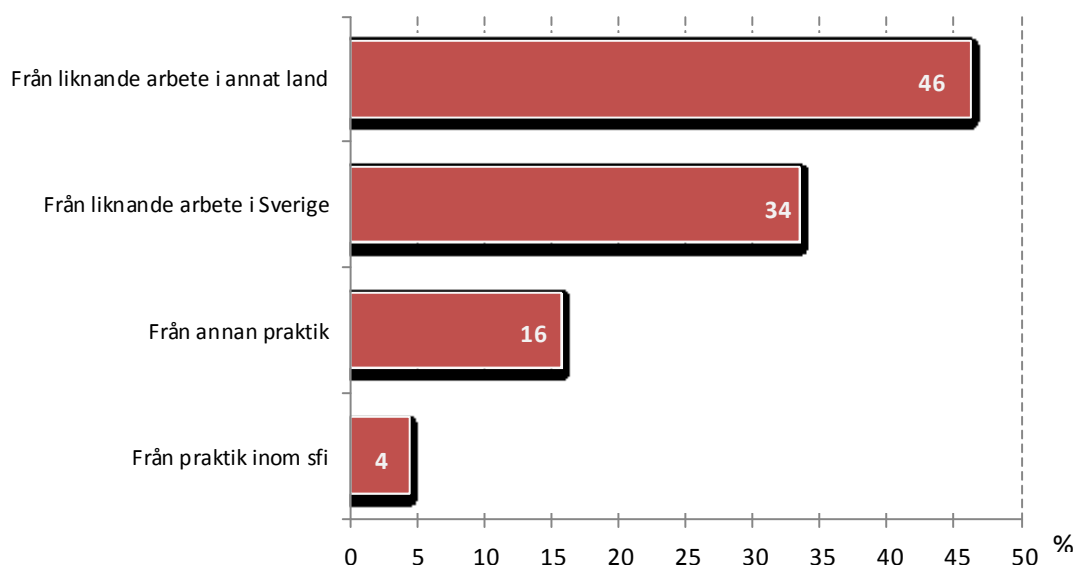
Bland de personer som har mer än fem års yrkeserfarenhet är männen överrepresenterade medan det istället är vanligare bland kvinnorna att ha 3-4 års yrkeserfarenhet inom sitt nuvarande arbete.

Sin yrkeserfarenhet har personerna framförallt fått från liknande arbete i ett annat land. 34 procent har skaffat sig erfarenhet genom liknande arbete i Sverige. Bland de svarande

uppges 16 procent att de skaffat yrkeserfarenhet genom praktik. I enbart fyra procent av fallen kommer yrkeserfarenheten från praktik inom sfi.

Det är vanligare att kvinnorna fått sin yrkeserfarenhet genom praktik (20 procent kan jämföras med 11 procent av männen) medan det istället är vanligare att männen fått sin yrkeserfarenhet från ett liknande jobb i ett annat land (51 procent vilket kan jämföras med kvinnornas 42 procent).

Figur 56 Varifrån har du fått din yrkeserfarenhet? (%).

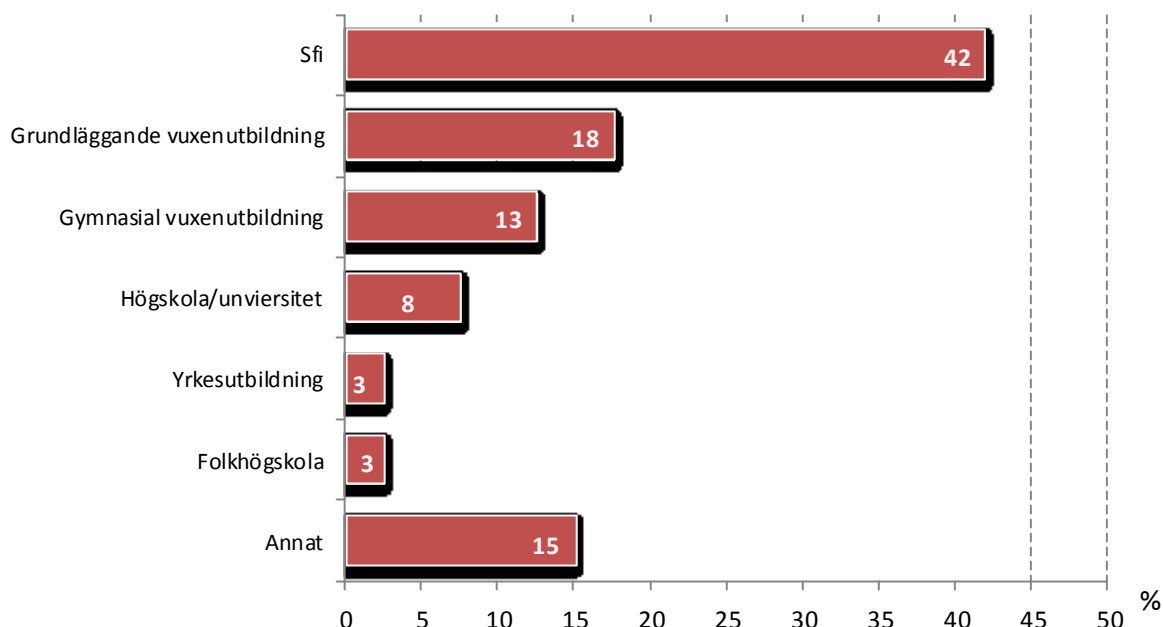

6.4.2 Nuvarande studier – bland de som studerar

På frågan om nuvarande sysselsättning uppges 16 procent att de studerar. Dessa personer fick frågan om vilken typ av utbildning de går på nu. Den vanligaste utbildningsformen bland de som studerar är att gå en sfi-utbildning.

Av de 16 procenten som studerar uppges 42 procent att de går en sfi-utbildning. Resultatet visar alltså att det finns en andel, av de som påbörjat sfi-studier år 2008, som nu drygt tre år senare fortfarande eller ånyo studerar sfi.

Figur 57 Vilken typ av utbildning går du på nu? (%).

6.5 Intervjupersonernas inställning till sin sfi-utbildning

I uppföljningsenkäten ställdes två frågor i syfte att fånga de svarandes uppfattning om nyttan av sina sfi-studier och hur väl sfi-studierna förberett dem för arbetslivet och/eller för fortsatta studier.

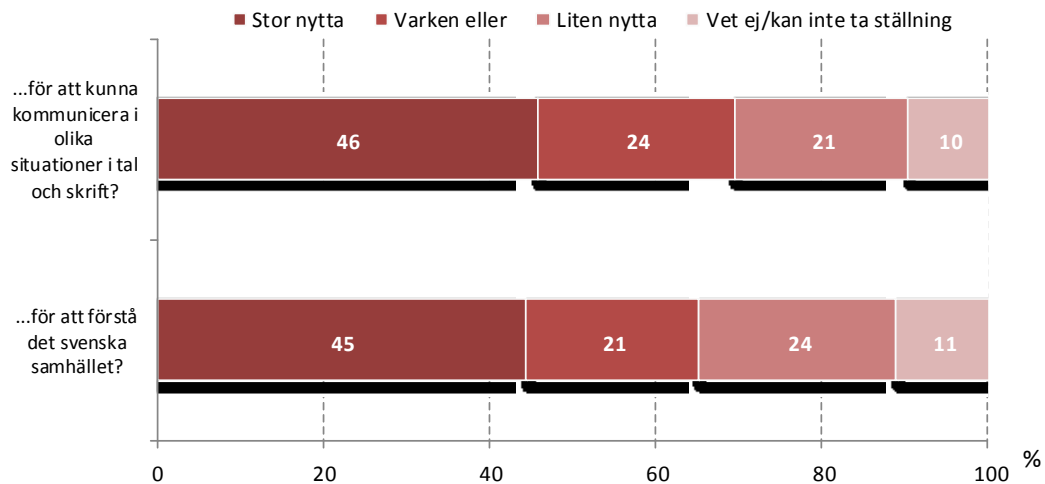
I kursplanen för sfi beskrivs att ett viktigt mål med studierna är att de studerande bland annat ska utveckla sin förmåga att läsa, skriva och kommunicera på svenska i olika sammanhang. Vidare framgår att de studerande genom sfi-utbildningen ska utveckla en förståelse för vardags-/samhälls- och arbetsliv i Sverige.

På frågan om de svarande anser att sfi-utbildningen nått dessa mål uppger nära hälften (46 procent) att de haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera i olika situationer. En lika stor andel (45 procent) uppger också att de har haft stor nytta av sfi för att förstå det svenska samhället.

Bland de som haft stor nytta av sfi för att kunna kommunicera och förstå det svenska samhället är kvinnorna överrepresenterade. Männen är dock inte negativa i högre utsträckning utan tenderar istället att uppges att de inte vet eller att de inte kan ta ställning i frågan.

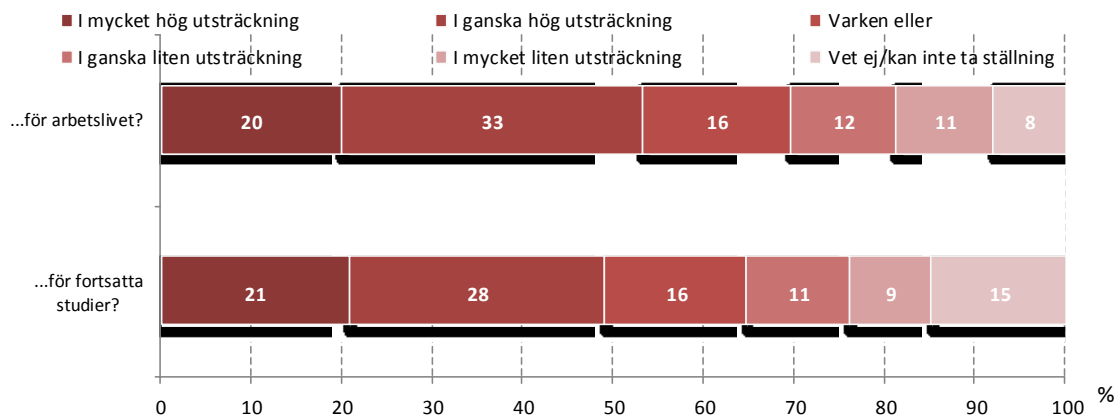
Drygt 20 procent uppger att de haft liten nytta av sfi för att kunna kommunicera och förstå det svenska samhället. Resultatet skiljer inte åt mellan hur männen och kvinnorna svarat.

Figur 57 Vilken nytta tycker du att du har haft av dina sfi-studier...? (%)

På frågan om de svarande anser att sfi-studierna förberett dem för kommande arbetsliv och/eller för fortsatta studier är cirka hälften av de svarande nöjda och uppger att sfi i ganska eller mycket hög utsträckning förberett dem väl. Vid en analys av skillnaden mellan hur män och kvinnor besvarat frågorna visar resultatet att det framförallt är kvinnorna som anser att sfi förberett dem väl för vidare studier medan både män och kvinnor i lika hög utsträckning anser att sfi-utbildningen förberett dem väl för arbetslivet.

Figur 58 I vilken utsträckning tycker du att dina sfi-studier förberett dig... (%)

Resultatet visar att det finns en grupp som inte är fullt lika nöjda med hur väl sfi förberett dem för kommande yrkesliv och/eller studier. En av fem anser att sfi-studierna i ganska eller mycket liten utsträckning förberett dem för kommande arbete och en liknande andel (20 procent) uppger att sfi förberett dem i ganska eller mycket liten utsträckning för vidare studier.

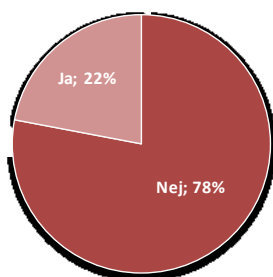
16 procent av de svarande uppger att sfi varken förberett dem bra eller dåligt för kommande arbetsliv och/eller studier. Ytterligare cirka tio procent uppger att de inte kan ta ställning i frågan.

I enkäten ställdes två frågor om deltagande i yrkesinriktad sfi och om de svarande haft praktik inom sfi samt hur stor eller liten nytta de haft av dessa inriktningar.

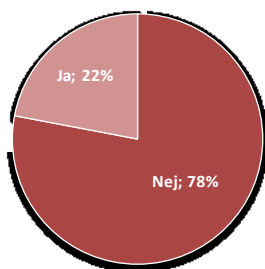
Resultatet visar att en övervägande majoritet (nära 80 procent) av de svarande varken deltagit i yrkesinriktad sfi eller haft praktik inom sfi.

Av de svarande är det 22 procent som uppger att de deltagit i yrkesinriktad sfi och en lika stor andel som haft praktik. En något högre andel av kvinnorna har deltagit i yrkesinriktad sfi (26 procent jämfört med 17 procent av männen). Vad gäller praktik har män och kvinnor deltagit i lika stor utsträckning.

Figur 59 Har du deltagit i yrkesinriktad sfi? (%).

Figur 60 Har du haft praktik inom sfi? (%).

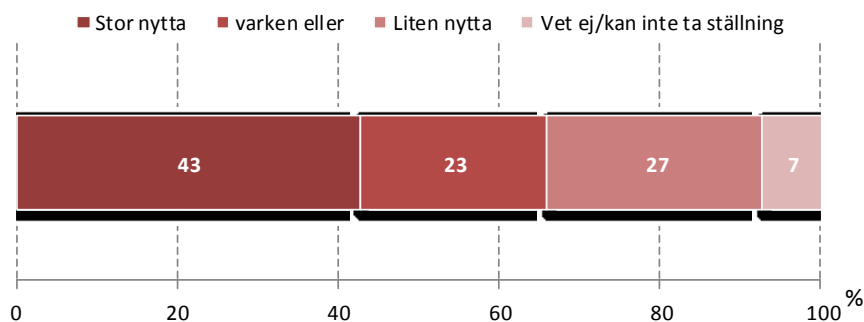
De personer som deltagit i yrkesinriktad sfi och/eller haft praktik har besvarat frågan om hur stor nytta de haft av respektive inriktning. Av svaren framgår att nyttan med praktik upplevs större än nyttan med yrkesinriktad sfi (51 jämfört med 43 procent).

Resultatet visar också att det är en högre andel som anser att de haft liten nytta av yrkesinriktad sfi jämfört med de som uppger detsamma gällande praktiken (27 procent jämfört med 14 procent).

Det är framförallt männen som uttrycker missnöje med yrkesinriktad sfi. 40 procent svarar att de haft liten nytta av yrkesinriktad sfi jämfört med 19 procent av kvinnorna. Kvinnorna

uppges istället att de varken haft stor eller liten nytta av yrkesinriktad sfi och en lika stor andel kvinnor som män uppges att de haft stor nytta av yrkesinriktad sfi.

Figur 61 Vilken nytta har du haft av yrkesinriktad sfi? (%).

I gruppen som haft praktik är det framförallt kvinnorna som haft stor nytta av den medan männen i högre utsträckning svarar att de haft liten nytta av praktiken. Var fjärde svarande anser att de varken haft stor eller liten nytta av praktiken och ca tio procent uppges att de inte kan ta ställning i frågan.

Figur 62 Vilken nytta har du framförallt haft av praktik inom sfi? (%).

